

8. Transporta infrastruktūra un sakari

- *Ielas*
- *Sabiedriskais transports*
- *Osta un jūras transports*
- *Dzelzceļš*
- *Gaisa satiksme*
- *Integrācija starptautiskajā transporta tīklā*
- *Sakari*

Saskaņā ar likumu „Par pašvaldībām” pilsētas pašvaldības funkcijās ietilpst ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana, ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana un sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšana. Ventspils iedzīvotāji pozitīvi vērtē ielu un ceļu stāvokli pilsētā⁴².

8.1. Ielas

Saskaņā ar ielu reģistra datiem 2010.gadā Ventspilī ir 272 ielas, kuru kopējais garums ir 185,62 km, t.sk. melnais segums 80,73 km, bruģakmens segums 74,88 km, grants segums 22,82 km, bez seguma 7,19 km. Kopumā 83,8% pilsētas ielu ir ar cieto segumu (melns un bruģakmens segums).

Raksturīga Ventspils iezīme ir ielu segumā izmantotais bruģis, kas veiksmīgi uzlabo pilsētas ārējo veidolu, kā arī ir pateicīgāks materiāls rekonstrukcijas gadījumā.

Pašvaldība aktīvi izmanto ES finansējumu pilsētas ielu tīkla sakārtošanai un satiksmes infrastruktūras kvalitātes uzlabošanai. No 2009.gada augusta līdz 2010.gada augustam ir realizēta projekta „Ielu infrastruktūras attīstība Ventspilī” I kārtā un 2010.gadā uzsākta II kārtā, kuru plānots pabeigt 2012.gadā.

Ielu infrastruktūras projekta pirmajā kārtā izbūvēti astoņi jauni ielu posmi, veikta vienas ielas posma rekonstrukcija, trīs publisko infrastruktūru izveide. Otrajā kārtā paredzēta 78 Ventspils pilsētas ielu posmu rekonstruēšana vai jaunbūve un publiskās infrastruktūras objektu būvniecība, t.sk. Ventspils 5.vidusskolas infrastruktūras labiekārtošana un 4.vidusskolas sporta laukuma labiekārtošana. Svarīgākie objekti 2010.gadā ir Lielais prospekts posmā no Ganību ielas līdz Kuldīgas ielai un Lielais prospekts posmā no Aleksandra ielas līdz Brīvības ielai, Embūtes iela, Rindas iela, Tērauda iela, Pāvila iela, Riņķa iela un Mičurina iela.

Vairāki pilsētas ielu posmi rekonstruēti projekta „Pievadceļu rekonstrukcija Ventspils ostas termināļiem” ietvaros. Ir rekonstruēti Eiropas starptautiskās maģistrāles (E22) un valsts galvenā autoceļa (A10) ielu posmi, tādējādi uzlabojot Ventspils pilsētas un ostas sasaisti ar Eiropas ceļu tīklu, kā arī satiksmes drošību pilsētā. Projekta ietvaros rekonstruēts Lielā prospekta un Lāčplēša ielas krustojums, pilnībā rekonstruēts Ventas kreisā un labā krasta rotācijas apļi un to pieejas, kā arī rekonstruēta Dzintaru iela, satiksmes pārvads pār dzelzceļu, satiksmes pārvada nobrauktuve Rīgas virzienā un Kurzemes ielu posmā zem viadukta līdz Embūtes ielai.

Nākotnē pilsētas ielu tīkla un satiksmes infrastruktūras attīstības vajadzības saistītas ar individuālās dzīvojamās apbūves rajonu attīstību (skat. 4.nodaļu), Meža kapu paplašināšanos un tālākā nākotnē – ar Ziemeļu ostas izbūvi, izbūvējot ostas pievadceļus un pievadceļus termināļiem un industriālajām zonām.

⁴² 90% pilsētas iedzīvotāju pilnīgi apmierina un drīzāk apmierina ielu un ceļu stāvoklis pilsētā, 3% - drīzāk neapmierina un neapmierina. Ventspils iedzīvotāju aptauja. SKDS, 2010.gads

Tilti

Ventas upi šķērso divi autotransporta tilti un viens dzelzceļa tilts.

2010.gada nogalē ir pabeigta 1963.gadā celtā 283 m garā tilta rekonstrukcija. Pēc rekonstrukcijas tiltam ir četras braukšanas joslas, un tā vidusdaļa ir paceļama. Paceļamais tilts dod iespēju teritoriju Ventas krastā starp tiltiem izmantot jaunu ostas termināļu veidošanai. Jaunais tilta pacelšanas mehānismam, atšķirībā no vecā hidrauliskā pacelšanas mehānisma, ir vienkāršs un drošs tehnisks risinājums - elektromotori kopā ar reduktoriem ir nostiprināti uz paceļamo daļu atsvariem, kas tilta pacelšanas un nolaišanas laikā pārvietojas pa tilta zobstieņiem.

Pilsētā pilnībā no jauna ir izbūvēts un 2009.gadā ekspluatācijā nodots 174 m garais Apvedtilts ar divām braukšanas joslām.

Dzelzceļa tilts novada dzelzceļa kravas Dienvidu stacijas virzienā.

Auto novietošanas infrastruktūra

Auto novietošana pilsētā daudzviet ir atļauta ielu brauktuvju malās, pie atsevišķām sabiedriskām ēkām, kā arī pilsētas pludmales tuvumā ir izveidotas publiskās autostāvvietas.

Publiskās autostāvvietas ir bezmaksas. No 2011.gada plānots ieviest laika ierobežojumu stāvvietām pilsētas centrā, lai organizētu auto novietošanu pie sabiedriskiem objektiem. Aktuāla ir autostāvvietu izveidošana pie pilsētas atpūtas teritorijām, līdz ar pilsētas viesu skaita palielināšanos un jaunu brīvdabas atpūtas vietu izveidi (saistībā ar atpūtnieku kustību uz Staldzenes pludmali, Būšnieku ezeru, Jūrmalas parku).

Ventspils pilsētā kooperatīvās garāžas kopā aizņem 191,5 tūkstoši m², no kuriem 23,6 tūkstoši m² atrodas Ventspils brīvdabas teritorijā.

Pilsētā reģistrēto automobiļu skaits līdz 2008.gadam ik gadu palielinājās, bet 2009.gadā tas ir krities. Jāņem vērā, ka šie dati pilnībā neatspoguļo faktisko situāciju, sevišķi pēc 2010.gada, kad valstī tika paaugstinātas un ieviestas jaunas nodevas transportlīdzekļiem.

8.1.1.tabula. Reģistrēto automobiļu skaits Ventspilī

	2004.	2007.	2008.	2009.
Kravas automobiļi	1 588	1 863	1 830	1 714
Autobusi	211	210	207	199
Vieglie automobiļi	12 922	16 437	17 021	16 403

Avots: CSP

Ielu apgaismojums

Ventspils pilsētas ielas un laukumus apgaismo ap 5000 gaismas punktu ar ekonomiskām nātrija spuldzēm, kas tiek dedzinātas visu tumšo diennakts periodu. Kopā izgaismotas ir ap 95% pilsētas ielu. Apgaismojums nav izveidots tikai mazdārziņiem un nomales ielās - Maurciemā, dažviet Staldzenē, Dampēju rajonā un Packules ciemā. Lai veicinātu energoefektivitātes paaugstināšanu ielu apgaismojumam, tiek plānots pāriet uz LED lampām pilsētas centrālajā daļā.

Kopumā Ventspils iedzīvotāji pozitīvi vērtē pilsētas apgaismojumu⁴³, tomēr pēdējos gados iedzīvotāju neapmierinātība ir palielinājusies un pozitīvais vērtējums samazinājies.

⁴³ 81% pilsētas iedzīvotāju pilnīgi apmierina un drīzāk apmierina pilsētas apgaismojums (2009.g. – 90%), 16% - drīzāk neapmierina un neapmierina (2009.g. – 12%). Ventspils iedzīvotāju aptauja. SKDS, 2010.gads.

Transporta apkalpes infrastruktūra

Pilsētā attīstās transportu apkalpojošā infrastruktūra – viesnīcas, ēdināšanas uzņēmumi, pilsētā ir ērts un pārredzams informācijas norāžu tīkls, auto stāvvietas, tualetes un atkritumu urnas. Ventspilī tiek ekspluatētas 14 degvielas uzpildes stacijas. Ventspils pilsētas teritorijas plānojumā pie ielām, kur perspektīvā varētu attīstīties transporta kustība, ir rezervētas teritorijas degvielas uzpildes staciju būvniecībai. Elektromobiļu uzlādes vietas Ventspilī vēl nav.

Velo transports

Velo transports attīstība pilsētā veicina ilgtspējīgu pārvietošanās veidu izmantošanu, iedzīvotāju veselīgu dzīves veidu, kā arī papildina tūrisma piedāvājumu, tādējādi iegulda pilsētas ekonomikā.

8.1.1.attēls. Velomaršruti Ventspils pilsētā, 2010.g.

Avots: Ventspils pilsētas pašvaldības Arhitektūras un pilsētbūvniecības nodaļa

Ventspili ar Eiropas veloceļu tīklu savieno EiroVelo ceļa EV10 pagarinājums (Jūrkalne – Ventspils – Mazirbe – Kolka – Roja). Tomēr jāatzīmē, ka maršrutā trūkst velo infrastruktūras.

Ventspils pilsētā veloceļu maršruti tiek veidoti vienlaikus ar ielu rekonstrukciju. Plašs velomaršrutu tīkls ir Ventas kreisā krasta pilsētas daļā; līdz 2012.gadam ir paredzēts tos savienot vienotā maršrutā ar kopējo garumu 20 km, izveidojot arī velosipēdu novietnes. Pēc projekta „Velotūrisma attīstība Ventspils pilsētā” Ventas labā krasta pilsētas daļā būs izbūvēts veloceļu tīkls (skat. 8.1.1.attēlu) 10 km garumā un savienojumi ar EiroVelo maršrutu.

Turpmāk tiek plānots veikt satiksmes organizācijas pasākumus, lai nodrošinātu velobraucēju, kā arī pārējo satiksmes dalībnieku drošību. Plānots paplašināt veloceļu tīklu Ventas labā krasta pilsētas daļā, kā arī jaunajās apbūves teritorijās.

Gājēju kustība

Pilsētvides uzlabojumi tiek veikti, pēc iespējas ievērojot universālā dizaina principus ielu rekonstrukcijā. Pilsētas satiksmes organizācijā gājējiem ir izbūvēta ērta infrastruktūra daudzviet pilsētas centrā, krastmalā, pilsētas zaļajās teritorijās. Kuldīgas ielas posmu pilsētas centrā vasarās autotransportam slēdz.

Lai uzlabotu gājēju kustības drošību, 2007.gadā Ventspils pilsētas pašvaldība nomainīja visus luksoforus uz moderniem luksoforiem, kas pielāgoti vājredzīgo un neredzīgo vajadzībām.

Tomēr ietves vēl nepietiekami ir izbūvētas pilsētas nomalēs un mazdārziņu rajonos.

Šaursliežu dzelzeļš

Pilsētas tūrisma piedāvājuma papildināšanai Ventspilī ir atjaunota un pagarināta Piejūras brīvdabas muzejā esošā šaursliežu dzelzeļa līnija. Projekts realizēts ar ES fondu atbalstu projekta „Vienīgā Baltijā vēsturiski saglabātā 600 mm šaursliežu dzelzeļa, kā kultūrvēsturiska objekta attīstība: iekļaušana Ventspils transporta struktūrā un starptautiskā tūrisma aprītē” ietvaros. Pagarināto dzelzeļa līniju atklāja 2010. gada 4.augustā.

Ar šaursliežu dzelzeļiem apzīmē tos dzelzeļus, kuru sliežu platums ir mazāks par 1435mm, jeb tā saukto “normālo” sliežu platumu.

8.1.2.attēls. Ventspils-Stendes lauku platuma (600 mm) dzelzeļa vēsturiskais maršruts

Avots: Piejūras brīvdabas muzejs

8.1.3.attēls. Šaursliežu dzelzeļa tūrisma maršruti Ventspils pilsētā kopš 1996.g.

Avots: Piejūras brīvdabas muzejs

Pilsētas tūrisma piedāvājuma tālākai attīstīšanai nepieciešams izbūvēt pasažieru apmaiņas punktu ceļiem.

8.2. Sabiedriskais transports

Ventspils pasažieru transporta savienojumu ar citām Latvijas vietām nodrošina autobusu satiksme. Savulaik bija dzelzceļa pasažieru maršruts Rīga-Ventspils un kādu laiku periodu tika veikti arī regulāri pārvadājumi no Ventspils lidostas. Līdz ar to var teikt, ka sabiedriskā transporta daudzveidība pēdējos gados ir samazinājusies.

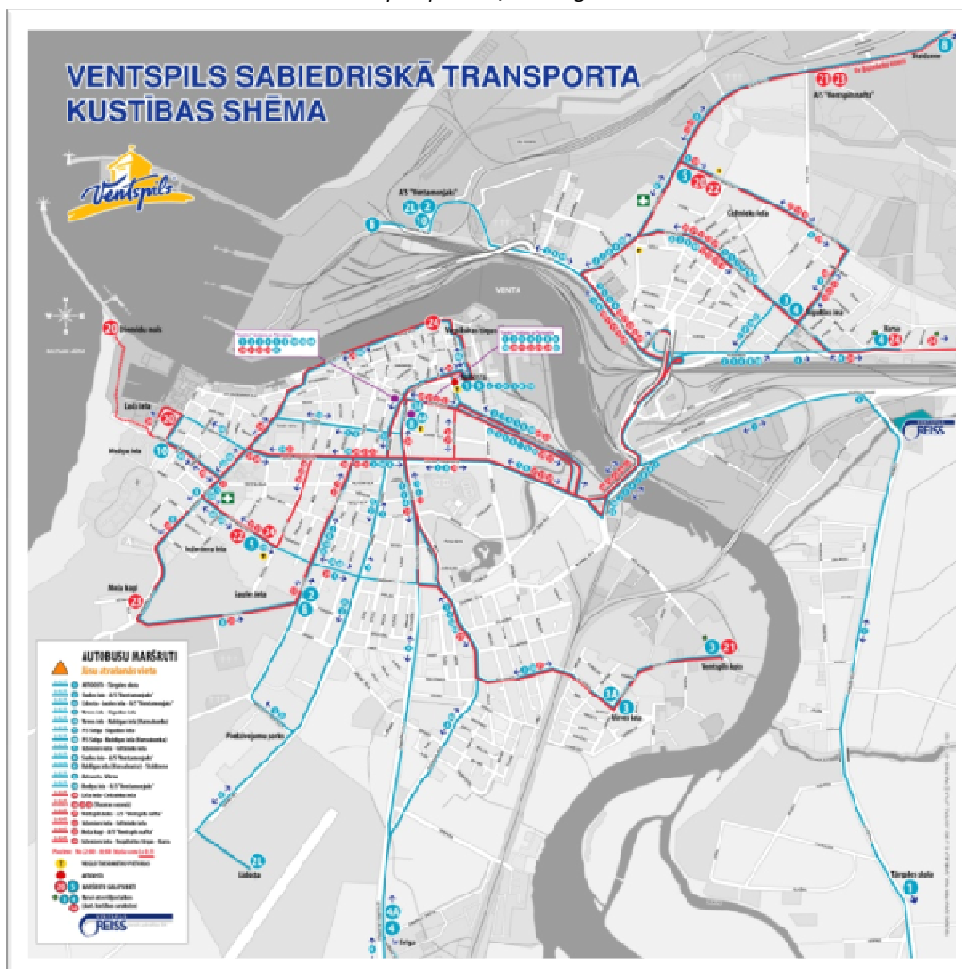
Autobusu satiksme

Pašvaldības tiešās funkcijas organizēt sabiedriskā transporta pakalpojumus ar deleģēšanas līgumu ir nodotas pašvaldības SIA „Ventspils reiss”. „Ventspils reiss” veic pasažieru pārvadājumus pilsētas, novada un tālsatiksmes maršrutos, kā arī veic starpvalstu tūrisma pasažieru pārvadājumus.

Ventspils pilsētā pasažieru pārvadājumi ar autobusiem tiek organizēti 19 maršrutos. Tos apkalpo 39 transporta līdzekļi - 4 lielas ietilpības autobusi (38 sēdvietas, kopējā ietilpība 110 vietas) un 35 mazas ietilpības autobusi (16 sēdvietas, kopējā ietilpība 26 vietas).

SIA „Ventspils reiss”, sekojot līdzi pilsētas apbūves attīstībai, nepieciešamības gadījumā nodrošina satiksmi uz jaunajiem dzīvojamajiem un rūpnieciskajiem rajoniem, kā arī nodrošina sezonas pārvadājumus no Prāmju termināliem.

8.2.1. attēls. Autobusu maršrutu shēma Ventspils pilsētā, 2010.g

Avots: Ventspils pilsētas mājas lapa (www.ventspils.lv)

Visi pārvadājumi tiek nodrošināti ar augstas klases 2000., 2005. un 2009.gada izlaiduma „Mercedes Benz” autobusiem. Autobusu parka atjaunošana plānveidīgi turpinās, un paredzēts, ka no 2016.gada

pilsētā kursēs tikai zemās grīdas lielas un mazas ietilpības autobusi. Visi autobusi darbosies ar ekonomiskiem un videi mazāk kaitīgiem EURO-5 dzinējiem, iespējams, daļa ar EURO-6 dzinējiem.

Pēc 2001.gada rekonstrukcijas Ventspils autoosta ir funkcionāla un moderna ēka ar mājīgu uzgaidāmo telpu, kafejnīcu un veikaliem.

Lielākā daļa Ventspils iedzīvotāju (68%) pozitīvi vērtē sabiedriskā transporta pakalpojumus pilsētā, tomēr pietrūkst daļa nav ar tiem apmierināta (21%)⁴⁴.

Lai pilnveidotu pasažieru transportu un tā infrastruktūru pilsētas un tālsatiksmes autobusus jāievieš elektroniskās audio un vizuālās informācijas sistēmas, autobusus un Ventspils autoostā jāievieš VBTS (vienotā biļešu tirdzniecības sistēma), Ventspils autoostā jāpilnveido pasažieru informācijas sistēmas. Autobusu parkā aktuāla ir energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu veikšana.

Ventspilī darbojas arī vairākas taksometru firmas.

8.3. Osta un jūras transports

Ventspils brīvosta

Ventspils brīvosta, kā neaizsalstoša osta, darbojas visu gadu, nodrošinot kvalitatīvu un ātru apkalpošanu tās jaudīgajos terminālos. Pēc jūras kanāla un ostas akvatorija padziļināšanas darbu pabeigšanas osta spēj pieņemt jebkura tipa kuģus, kādi var ienākt Baltijas jūrā, tai skaitā AFRAMAX tipa kuģus ar 130 000 DWT. Ventspils ir vienīgā osta Latvijā, kas var apkalpot vislielākos kuģus Baltijas jūrā. Ostas tehnisko parametru raksturojums redzams 8.3.1.tabulā.

Būtisks Ventspils brīvostas darbības aspekts ir tai piešķirtais speciālās ekonomiskās zonas statuss⁴⁵, kas rada priekšrocības gan transporta nozares, gan arī rūpniecības attīstībai pilsētā.

8.3.1.tabula. Ventspils brīvostu raksturojošie parametri

Parametri	Raksturlielumi
Maksimālais dziļums	17,5 m
Maksimālā kravnesība (DWT)	130 000
Maksimālā iegrimē	15,0 m
Piestātņu skaits	60
Piestātņu kopējais garums	1 112 m
Beramkravu un ģenerālkraavu piestātņu kopējais garums	7 896 m
Šķidro kravu piestātņu garums	3 116 m
Kopējais šķidro kravu uzglabāšanas tvertnu apjoms	1 500 000 m ³
Kopējā slēgto noliktavu platība	170 000 m ²
Kopējā atklāto noliktavu platība	190 000 m ²
Saldēto kravu uzglabāšanas apjomi	5 000 m ²
Kopējā teritorija	2 451,39 ha
Zeme	2 208,79 ha
Ūdens	242,60 ha
Brīvās teritorijas	902 ha

Avots: VBP

Ostas teorētiskā caurlaides spēja ir apmēram 80 miljoni tonnu gadā, tomēr reālā jauda dēļ pievadceļu piesātinājuma ir nedaudz mazāka. Kopš 2001.gada kravu apjoma samazināšanās tendence. Lai arī 2004., 2005. un 2007.gadā bija vērojams palielinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo

⁴⁴ 68% pilsētas iedzīvotāju pilnīgi apmierina un drīzāk apmierina sabiedriskā transporta pakalpojumi pilsētā (2009.g.-71%), 21% - drīzāk neapmierina un neapmierina. Ventspils iedzīvotāju aptauja. SKDS, 2010.gads.

⁴⁵ Kopš 1997.gada 1.janvāra uz 20 gadiem

gadu, 2001.gada apjoms nevienā turpmākajā gadā nav sasniegts. Kopš 2008.gada ik gadu vērojams kravu apjoma samazinājums. Pašreizējais ostas noslogojums atbilst apmēram trešajai daļai reālo iespēju. Kravu apgrozījumu negatīvi ietekmē dažādi ārējie apstākļi, tai skaitā arī nepietiekami attīstīts autoceļu savienojums un dzelzceļš. Ostas kravu apjomā dominējošās ir lejamkravas (2001.gadā - 78%, 2005.gadā - 61%, 2010.gadā – 57%), taču ar katru gadu palielinās citu kravu īpatsvars, jo ostas infrastruktūras attīstība mērķtiecīgi vērsta uz ostas darbības daudzveidošanu.

Ventspils ostā nepārtraukti tiek veikti rekonstrukcijas, modernizācijas un jaunas būvniecības darbi, lai ostas transporta infrastruktūras, piestātņu, noliktavu un terminālu sniegtie pakalpojumi atbilstu mūsdienu konkurences prasībām, vides aizsardzības un drošības standartiem. Tā, piemēram, pēdējo gadu laikā ir izveidots specializēts graudu uzglabāšanas un pārkraušanas terminālis, slēgta tipa ogļu terminālis un uzglabāšanas terminālis, kā arī norisinās darbs pie saldēto kravu noliktavas izveides. 2010.gadā piesaistīts ES līdzfinansējums Ventspils brīvostas sauskrauvu termināļa būvniecībai, četru piestātņu izbūvei ar kraujlaukumiem aptuveni 7 ha platībā, kuģošanas kanāla nostiprinājuma izbūvei, kā arī termināļu un industriālo zonu pievadceļu sakārtošanai, kas būtiski attīstīs kravu pārkraušanas iespējas Ventspils ostā.

Ventspils brīvostā strādājošie transporta uzņēmumi piedāvā plašu pakalpojumu klāstu šķidro, beramkravu un ģenerālkrauvu jomā, kā arī ostā darbojas pasažieru prāmju termināls.

Šķidro kravu termināļi

SIA "Ventspils nafta" termināls nodarbojas ar jēlnaftas un naftas produktu uzglabāšanu un pārkraušanu. Dažādie naftas produkti pārsvarā tiek saņemti pa dzelzceļu. Rezervuāru ietilpība ir vairāk nekā 1 miljons kubikmetru, kur uzņēmuma klienti var uzglabāt savu produkciju gadījumā, ja nav iespējams to uzreiz pārkraut uz kuģiem, vai arī, lai sagaidītu labvēlīgākus tirgus apstākļus. Uzņēmums piedāvā arī iespēju veikt naftas un naftas produktu ķīmisko analīzi savā laboratorijā.

AS "Ventbunkers" nodarbojas ar gaišo un tumšo naftas produktu pārkraušanu, piedāvā forvardinga pakalpojumus, kā arī balasta un notekūdeņu attīrīšanu. Uzņēmuma rezervuāru parka ietilpība ir 275 tūkstoši m³, bet pārkraušanas jauda ir 10 miljoni t/gadā.

AS "Ventamonjaks" teritorijā darbojas „VK Tranzīts” grupas šķidro kravu uzglabāšanas un pārkraušanas termināļi Ventamonjaks Serviss un VentAll termināls. Galvenie apstrādājamo kravu veidi ir amonjaks, dažādi spirti, metanols, bāzes eļļas, kā arī naftas ķīmiskie produkti, kuri var tikt uzglabāti uzņēmumā, izmantojot tā plašās uzglabāšanas iespējas. Uzņēmums piedāvā arī notekūdeņu un balasta ūdeņu attīrīšanas pakalpojumus.

Beramkravu termināļi

AS "Ventspils tirdzniecības osta" specializējas dažādu ģenerālkrauvu un beramkravu pārkraušanā. Pie termināļa piestātnēm tiek pārkrautas sekojošas kravas: metāli, ogles, metāla sakausējumi, labība, jēlcukurs, utt. Uzņēmuma uzglabāšanas laukumi sasniedz 200 000 m².

AS "Kālija parks" ir lielākais minerālmēsļu pārkraušanas terminālis Eiropā, un apkalpo apmēram 20% no pasaules kālija sāls tirdzniecības apjomiem. Pie termināļa vienlaicīgi var tikt iekrauti 2 PANAMAX tipa kuģi (75 000 DWT). Noliktavu kopējā ietilpība ir 120 000 tonnu, bet nākotnē to paredzēts palielināt vēl par 70 000 tonnu.

AS "Ventspils Grain Terminal" ir specializēts graudu uzglabāšanas un pārkraušanas terminālis. Tā uzglabāšanas jauda ir 72 000 tonnas, bet gada caurlaides spēja ir aprēķināta 2,5 milj.t. robežās. Pie

termināļa piestātnes ir iespējams veikt kraušanas operācijas uz PANAMAX tipa kuģiem. Kuģu kraušanas intensitāte sasniedz 1500 tonnas stundā.

AS "Baltic Coal Terminal" ir slēgta tipa akmeņogļu terminālis ar kopējo jaudu 6 miljoni tonnu gadā. Izmantotās slēgtā tipa tehnoloģijas ir paredzētas apkārtējās vides piesārņojuma samazināšanai, un šāda veida visjaunākie tehniskie risinājumi Baltijas valstu reģionā tiek izmantoti pirmo reizi. Termināļa segtā noliktava paredz uzglabāt līdz pat 210 tūkstošiem tonnu akmeņogļu. AS „Baltic Coal Terminal” spēj apkalpot lielākos kuģus, kas var ienākt Baltijas jūrā – kuģus ar kravnesību līdz 120 000 tonnām.

SIA "Ventplac" nodarbojas ar apaļkoksnes un kokmateriālu pārkraušanu. Pašreizējais Ventplac kravu apgrozījums sasniedz 0,5 milj. t, bet potenciālais- 1 milj. t. Koksne ostā tiek piegādāta pa autoceļiem un dzelzceļu un tālāk eksportēta uz Zviedriju, Somiju, Norvēģiju un Angliju ar kuģiem, kuru kravnesība ir 0,5 - 4,5 tūkst. t. Ventplac pārkrauj arī koksnes skaidas un kūdras. Koksnes skaidas pārsvarā eksportē uz Zviedriju, bet kūdras lielākoties nosūta uz Holandi, Beļģiju un Vāciju.

Ģenerālkrauvu termināļi

SIA "Noord Natie Ventspils terminals" ir modernākais konteineru un ro-ro kravu terminālis Baltijas jūras reģionā. Beļģijas – Latvijas kopuzņēmums ir aprīkots ar modernāko iekraušanas/izkraušanas un termināļu pakalpojumu sniegšanai nepieciešamo tehniku. Pēc pirmās termināļa izbūves kārtas pabeigšanas tā pārkraušanas jauda gadā ir 250 000 TEU.

Prāmju terminālis

Ventspilī ir izbūvēts moderns prāmju pasažieru terminālis, kas ļauj nodalīt pasažieru plūsmu no kravu plūsmas uz un no prāmja, tādējādi būtiski uzlabojot pakalpojuma kvalitāti.

Jahtu osta

Ventspilī atrodas jahtu osta, savulaik tā saņēma Zilo karogu, kas apliecināja tās atbilstību vides prasībām, taču nu jau vairākus gadus vairs ne. Jahtu osta ir salīdzinoši nolaista un līdz ar to, tā ne iederas pilsētas sakārtotajā vidē, ne arī piesaista braucējus. Šobrīd Ventspils jahtu piestātni apsaimnieko SIA "PILS REAL".

Ostas savienojumi ar citiem transporta veidiem

Ventspils brīvosta ir savienota ar dzelzceļu, autoceļiem, un maģistrāliem naftas vadiem.

Ostas savienojumi ar cauruļvadiem

Ventspilī ar Krievijas naftas ieguves vietām un transportēšanas maršrutiem savieno cauruļvadu sistēma, kas sastāv no:

- Jēlnaftas cauruļvada (Polocka – Ventspils) ar jaudu 16 miljoni tonnu/gadā (nodots ekspluatācijā 1968.gadā);
- Naftas produktu cauruļvada (Polocka – Ventspils) ar jaudu 6 miljoni tonnu/gadā (nodots ekspluatācijā 1971.gadā).

Cauruļvadu uzturēšanu nodrošina Latvijas – Krievijas kopuzņēmums "LatRosTrans".

Pa naftas cauruļvadu kopš 2002.gada decembra nafta vairs netiek transportēta un ņemot vērā cauruļvada kalpošanas ilgumu, nav plānots, ka transportēšana pa to nākotnē varētu atsākties.

Ostas savienojumi ar dzelzceļu

Ventspils ieņem līderpozīcijas Latvijā arī kravu piegāžu ziņā pa dzelzceļu. Pēc dzelzceļa tīkla modernizācijas kopējā dzelzceļa jauda uz Ventspili sasniedz 34 miljonus tonnu gadā, kas ir viens no lielākajiem rādītājiem Baltijā. Pamatā pa dzelzceļu uz Ventspili tiek transportētas naftas, naftas produktu un šķidrās ķīmijas kravas, kālija sāls, ogles, metāli, kokmateriāli, graudaugi. Savukārt no Ventspils pa dzelzceļu tiek transportēti salīdzinoši nedaudz kravu – galvenokārt jēlcukurs, lietotas automašīnas un citas ģenerālās kravas uz Krieviju, Kazahstānu un Baltkrieviju.

Austrumu-Rietumu dzelzceļa koridors Ventspils virzienā ir viens no visvairāk noslogotajiem Eiropā. Ik gadu vairāk kā 20 miljoni tonnu dažādu kravu tiek pārvadātas šajā maršrutā. Lai nodrošinātu konkurētspējīgus pārvadājumus VAS "Latvijas Dzelzceļš", izmantojot ERAB un EIB līdzfinansējumu, ir realizējusi Austrumu-rietumu dzelzceļa koridora caurlaides spējas paaugstināšanas projektu, kura rezultātā ir palielināta dzelzceļa koridora jauda līdz 34 miljoniem tonnu. Projekta ietvaros tika veikti ievērojami dzelzceļa tīkla modernizācijas darbi arī Ventspils brīvdostas teritorijā.

Ostas savienojumi ar autotransportu

Autotransporta nozīme Ventspilij ir palielinājusies pēc multifunkcionālā konteineru un Ro-Ro termināļa izbūves un sekojošas prāmju līniju piesaistes. Patlaban pārsvarā apkalpoto prāmju līniju pārvadātie treileri tranzītā dodas uz Krieviju un Baltkrieviju.

Ventspils brīvdostā var identificēt sekojošas galvenās ar autotransportu pārvadāto kravu piesaistes vietas:

- Ventspils tirdzniecības osta;
- SIA „Noord Natie Ventspils Termināls” un SIA „Ventplac”;
- SIA „Ventspils Zvejas Osta”;
- teritorija ap Kustes dambi;
- Rūpniecības ielas rūpnieciskā teritorija.

A/S „Ventspils Tirdzniecības osta” ir nozīmīgs ar automašīnām pārvadājamo kravu ģenerators. Šeit ir salīdzinoši ērti tiešie savienojumi ar autoceļu uz Rīgu.

SIA „Noord Natie Ventspils Termināls” un SIA „Ventplac” ir nozīmīgākie ar automašīnām pārvadājamo kravu ģeneratori Ventas kreisajā krastā. Sagaidāms, ka kravu daudzums palielināsies, paplašinoties konteineru un Ro-Ro termināļa darbībai.

SIA „Ventspils zvejas osta” teritorijā bez pašas zvejas ostas atrodas vēl vairāki uzņēmumi, kas ģenerē ar automašīnām pārvadājamās kravas.

Attīstoties citai brīvdostas rūpnieciskajai teritorijai Kustes dambī veidojas vēl viens kravu auto piesaistes centrs. Šeit atrodas tādi ražojošie uzņēmumi, kā SIA „Arbo” (ražo koka logus, durvis), SIA „Eko Mājas” (stikla paketes), SIA „Kurzemes Granulas” (kokskaidu granulas), SIA „Froli Baltic” (mīkstās plastmasas izstrādājumi medicīnai un rehabilitācijai, biroja mēbeles un gultas), SIA „LMB Metāls” (metālapstrāde), SIA „Ventspils-Andren” (lielgabarīta stiklašķiedras konstrukcijas). Divi potenciāli lielākie kravu ģeneratori minētajā teritorijā būs SIA „Dendrolight” kokšūnu materiāla ražotne un SIA „Bau-How Baltic” moduļu māju ražotne. Teritorijā ap Kustes dambi ir brīvas vietas vēl citām ražotnēm. Kopumā var pieņemt, ka kravu autotransportam teritorijā ap Kustes dambi tuvākajā laikā nav prognozējami pārslogoti ielu posmi. Taču veiksmīga ražošanas un eksportējamo produktu apjoma palielināšanās varētu palielināt kravu plūsmu uz Ventspils konteineru un Ro-Ro termināli.

Rūpniecības ielas industriālā teritorija nākotnē potenciāli varētu attīstīties par nopietnu centru ar autotransporta kravām. Šeit atrodas sveču ražotne SIA „Diana Svecēs”, SIA „Izoterms” metāla konstrukciju rūpnīca, SIA „Bau-How Baltic” māju moduļu ražotne. Plānotā sauskrauvu termināļa izbūve un tam sekojošā „Ventplac” pārvietošana no esošās atrašanās vietas uz Rūpniecības ielu papildus palielinās kravas auto transporta intensitāti.

Saskaņā ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2030, ir jāveic jaunas investīcijas Ventspils ostas attīstībā, jāuzlabo pievadceļi, jāpalielina ostas pārkraušanas jaudas, tostarp izmantojot jaunākās kravu vadības tehnoloģijas. Lai Latvijas ostu potenciāls tiktu pilnībā izmantots, ir jāpiesaista jaunas kravu plūsmas, jo īpaši no Āzijas un NVS valstīm, jāattīsta kravu plūsmu sadales un vadības centri, paaugstinot Latvijas ostu konkurētspēju salīdzinājumā ar Klaipēdu, Tallinu, Helsinkiem, Primorsku, Baltijsku un citam Baltijas jūras reģiona ostām.

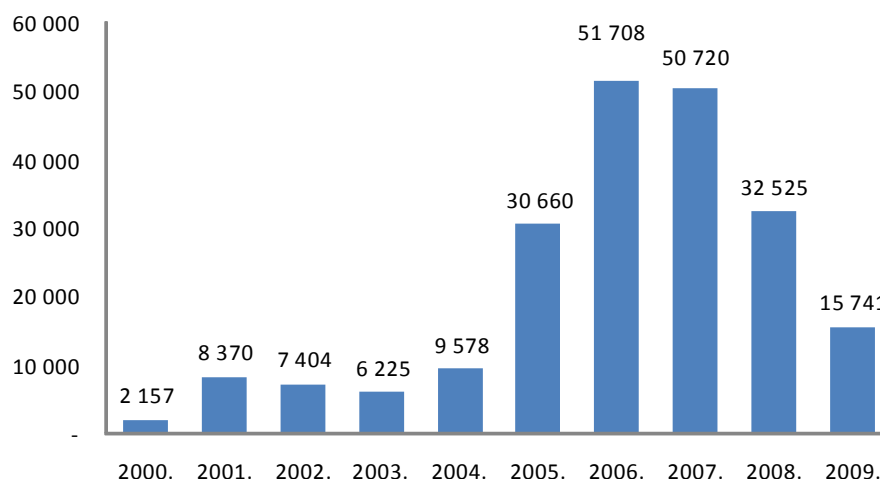
Prāmju līnijas

2005., 2006.gadā strauji palielinājās prāmju pasažieru skaits (šajos gados no Ventspils kursēja 5 regulāras prāmju līnijas), un Ventspilī tika izbūvēts moderns prāmju pasažieru terminālis, kas ļauj nodalīt pasažieru plūsmu no kravu plūsmas uz un no prāmja, tādējādi būtiski uzlabojot pakalpojuma kvalitāti. 2007.gadā kursēja 4 regulāras prāmju līnijas (Ventspils – Nīneshamna - Ventspils; Ventspils – Karlshamna – Ventspils; Ventspils – Rostoka – Ventspils; Ventspils – Mintu – Ventspils). No 2007.gada prāmju pasažieru skaits ir samazinājies. 2010.gadā no Ventspils kursēja šādas regulāras prāmju līnijas:

- Ventspils – Nīneshamna (Zviedrija, 58 km no Stokholmas) kopš 2002.gada 5 reizes nedēļā kursē kravas/pasažieru prāmis „ASK”. Ceļā pavadītais laiks – 11 ha.
- Ventspils – Traveminde (Vācija) kopš 2003.gada 4 reizes nedēļā.
- Lībeka (Vācija) - Ventspils – Sanktpēterburga (Krievija) 2 reizes nedēļā, nodrošina "TransRussiaExpress"/"Finnlines".

Ventspils pasažieru ostai piesaistīts viens no lielākajiem prāmju operatoriem Baltijas Jūrā – Dānijas/Vācijas kuģniecības kompānija "Scandlines" (apkalpo līnijas no Ventspils uz Nīneshamnu un no Ventspils uz Travemindi).

8.3.1. attēls. Pasažieru skaits Ventspils prāmju terminālā

Avots: VBP

ES Centrālās Baltijas jūras reģiona programmas projekta ietvaros Ventspils brīvdostas pārvalde, Gotlandes municipalitāte (Zviedrija) un Sāremā pilsētas pārvalde (Igaunija) strādās pie reģiona pieejamības un pievilcības uzlabošanas ar prāmja satiksmes attīstības palīdzību.

8.4. Dzelzceļš

Dzelzceļa attīstībai ir iespējami divi scenāriji, kuri skar ne tikai Ventspils dzelzceļa mezglu, bet kam ir ietekme arī uz visu Latvijas dzelzceļa attīstību kopumā. Pirmais scenārijs apskata situāciju, kad Latvijas dzelzceļa attīstība nenotiek, ja Krievija turpina izmantot dažādus dzelzceļa tarifus atkarībā no tā, vai krava tiek vesta Krievijas iekšzemē vai vesta pa dzelzceļu uz vai no Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīm. Otrs scenārijs paredz Latvijas dzelzceļa attīstību, ja dzelzceļa kravu pārvadājumu tarifi ir vienādi neatkarīgi no kravas piegādes mērķa, turklāt, ja tarifi ir tieši atkarīgi no ekonomiskiem faktoriem, nevis no politiskiem motīviem.⁴⁶ Veiksmīgai ilgtermiņa attīstībai ir nepieciešama labi saskaņota Ventspils dzelzceļa mezgla un koridora "Austrumi – Rietumi" attīstība.

Galvenā dzelzceļa artērija, kas sasniedz Ventspili, ir "Austrumu – Rietumu" dzelzceļa koridors – dzelzceļa līnija Rīga – Ventspils. Tas nodrošina Latvijas tranzītpārvadājumus un savieno Ventspili caur Tukumu – Jelgavu – Krustpili ar Krieviju un Baltkrieviju.

Visas Ventspils dzelzceļa mezgla jaudas tiek izmantotas, lai apmierinātu kravu pārvadājumu pieprasījumu no Ventspils ostas termināļiem. Ventspils dzelzceļa stacija pašlaik sastāv no desmit pieņemšanas un nosūtīšanas parkiem.

Ventspils galvenie kravu segmenti ir naftas produkti, ogles, kālija sāls. Dzelzceļa infrastruktūras jauda jeb kapacitāte ir daudz augstāka par reālo noslodzi (Ventspils virziens kopš "Jūras parka" nodošanas ekspluatācijā ļauj gadā apkalpot 33 miljonus tonnu kravu, bet reālā noslodze ir ap 20 miljoniem).

VAS „Latvijas Dzelzceļš” realizē infrastruktūras uzlabošanas projektus, kas paaugstina Latvijas dzelzceļa tīkla starptautisko konkurētspēju – paaugstina vilcienu kustības drošību, palielina vilcienu kustības ātrumu un tranzītpārvadājumu koridora caurlaides spēju.

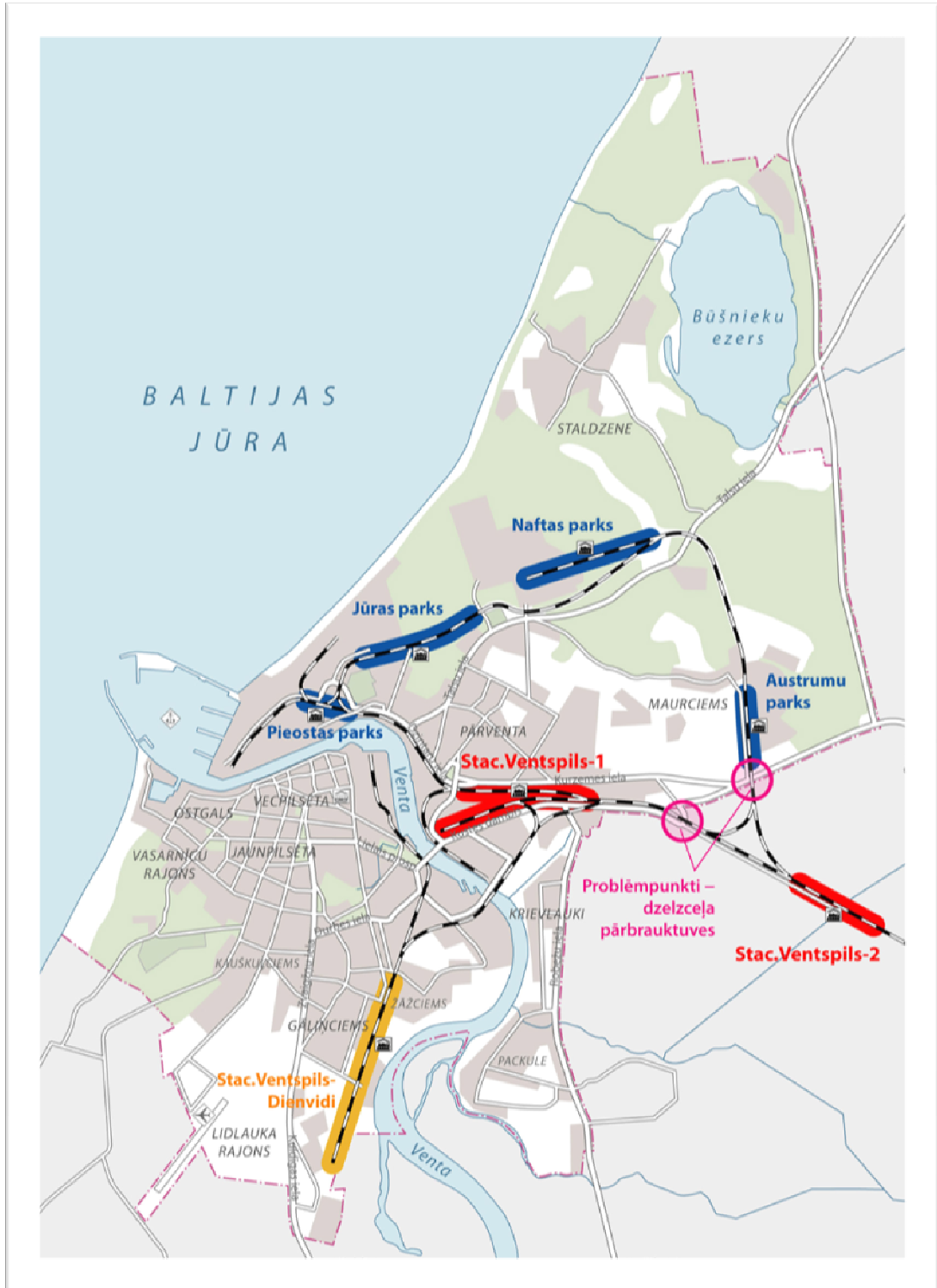
Saistībā ar dzelzceļa infrastruktūras attīstību nav pabeigta dzelzceļa teritorijā esošo ēku īpašumtiesību sakārtošana, un līdz ar to ir apgrūtināta arī to tālākās izmantošanas turpmākā plānošana.

Dzelzceļa šķērsojumi ar pilsētu ielu tīklu neatbilst mūsdienu prasībām. Ir jāuzlabo pārbrauktuves.

8.4.1.attēlā parādīti galvenie Ventspils dzelzceļa mezgla parki, Lielākie vides riski saistīti ar bīstamo kravu apkalpošanu Ventspils 1 stacijā, Pārventas dzīvojamā rajona tuvumā un maģistrālo ielu ar augstu satiksmes intensitāti dzelzceļa sliežu šķērsojumi. Optimāls risinājums, lai novērstu riskus, būtu pakāpeniska vilcienu sastāva pārvietošana uz Ventspils 2 staciju. Tomēr tas prasa nozīmīgas investīcijas. Līdz 2020.gadam ir jāveic sagatavošanās darbi Ventspils 2 stacijas izbūvei tālākā perspektīvā.

⁴⁶ Ventspils pilsētas teritorijas plānojums 2006-2018. Paskaidrojuma raksts, 4.2.2.Ventspils dzelzceļa mezgls

8.4.1. attēls. Ventspils dzelzceļa mezgls

Avots: Ventspils pilsētas teritorijas plānojums 2006-2018

Dzelzceļa šķērsojumi ar pilsētu ielu tīklu neatbilst mūsdienu prasībām. Ir jāuzlabo pārbrauktuves.

Saistībā ar dzelzceļa infrastruktūras attīstību, jāatrisina dzelzceļa teritorijā esošo ēku izmantošana un to īpašumtiesības.

Pilnībā nav novērsti visi riska faktori, kas saistīti ar bīstamo kravu apkalpošanu Ventspils 1 stacijā. Lai pakāpeniski novērstu riskus, ir jāveic sagatavošanās darbi Ventspils 2 izbūvei tālākā perspektīvā.

8.5. Gaisa satiksme

Lidosta "Ventspils" ir celta 1975.gadā, un sākotnēji tika izmantots gaisa kuģiem AN-24, AN-2, YAK-40, MI-2. Regulāri reisi tika veikti divos maršrutos: Ventspils - Rīga un Ventspils – Ļeņingrada, kā arī lidojumi dažādu resoru uzdevumā. Lidlauka darbību pārtrauca 1983.gadā.

Ventspils lidostas darbības atjaunošana bija viens no Latvijas Republikas Transporta attīstības nacionālās programmas (1996-2010) projektiem. Lidlauks atsāka darbību 2000.gadā, realizējot nacionālās programmas "Gaisa transporta politika laikā no 1999.-2004.gadam" atbalstāmo pasākumu „Lidostas darbības atjaunošana Ventspilī”.

Lidostas darbības prioritātes ir regulārās gaisa satiksmes piesaistīšana, privātās aviācijas lidojumu veicināšana un aviācijas glābšanas un meklēšanas (SAR) bāzes izveidošana.

Ventspils lidlauks atrodas piecu kilometru attālumā no Ventspils pilsētas centra. Lidlauka skrejceļa asfaltbetona izlidošanas – nosēšanās josla ir 1298 m x 32 m ar vienu manevrēšanas celiņu 14 m platumā un betona flīžu peronu.

Lidostā ir nodrošināta iespēja veikt privātās aviācijas lidojumus, komercilidojumus un regulāro gaisa satiksmi ar gaisa kuģiem, kuru masa (MTOW) nepārsniedz 30 tonnas. Lidostā ir izveidots Lidojumu informatīvās informācijas vadības apkalpošanas (AFIS) dispečeru dienests, izbūvēts moderns pasažieru terminālis un aviācijas degvielas uzpildes stacija (Jet A1–25m³, LL–100 – 5m³), izveidota gaisa satiksmes vadības sistēma. 2008.gadā darbību uzsāka jaunais Valsts robežsardzes aviācijas atbalsta centrs, kas nodrošina valsts robežas un teritoriālo ūdeņu gaisa patrulēšanu. 2009.gadā veikti skrejceļa renovācijas darbi - uzklāts jauns asfalta segums visā skrejceļa garumā un rekonstruēta skrejceļa drenāžas sistēma.

Ventspils lidosta ir sertificēta Latvijas Civilās aviācijas aģentūrā regulāriem pasažieru, pasta un kravu pārvadājumiem.

2008.gadā kopā tika veikti 656 lidojumi, t.sk. 467 „air baltic” regulārie lidojumi, 32 starptautiskie un 115 citu aviokompāniju lidojumi, kopā 2008.gadā apkalpojot 5660 pasažierus. Pašlaik regulārie lidojumi no Ventspils lidostas netiek veikti.

Ventspils lidostas industriālajā zonā esošie ražošanas uzņēmumi piesaista kravas autotransporta plūsmu.

Kopā ar Liepāju tiek realizēts projekts lidlauka infrastruktūras rekonstrukcijai un modernizācijai. (Sadarbības līgums starp Ventspils un Liepājas domēm. 2 milj. latu no ES. Iesniedzējs SIA „Ventspils lidosta”; realizācija 2011-2012).

Ventspils lidosta ievērojami papildina Ventspils transporta daudzveidību un paaugstina pilsētas konkurētspēju Eiropas un pasaules transporta pakalpojumu tirgū, un nodrošina gaisa satiksmi.

Saskaņā ar 2007.gadā veiktā Ventspils lidostas tehniski - ekonomisko pētījumu un teritorijas attīstības ģenerālo plānu, nepieciešams paplašināt lidostas infrastruktūru un pagarināt lidostas skrejceļu līdz 1799 m, kam nepieciešams iegūt papildus teritorijas no Ventspils novada Vārves pagasta teritorijas.

8.6. Integrācija Eiropas un Latvijas transporta tīklā

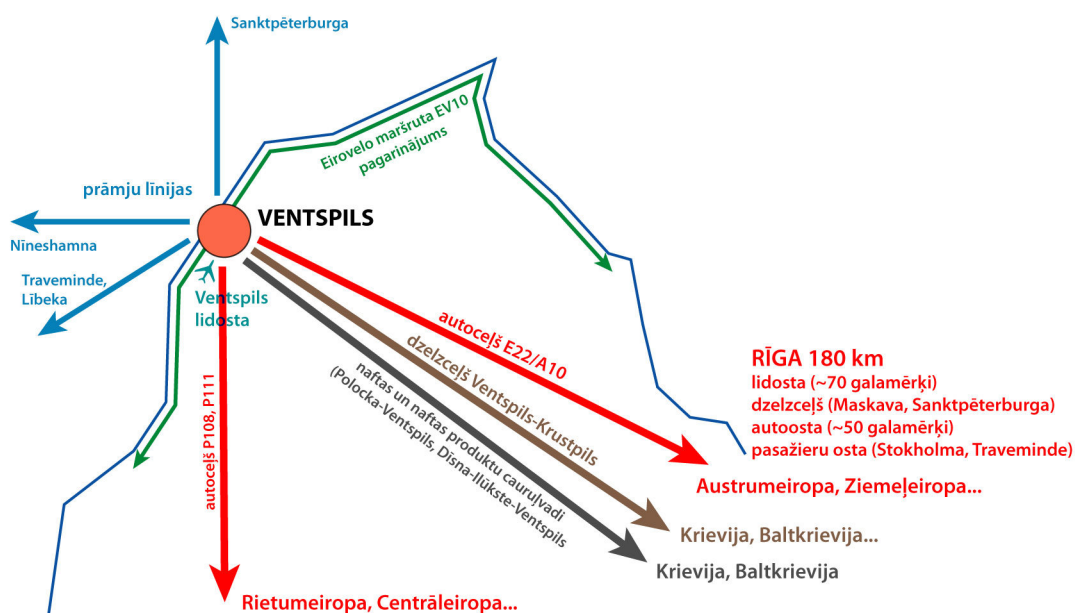
Starptautiskie savienojumi

Transporta savienojumi ir nozīmīgākais faktors Ventspils brīvostas un Ventspils pilsētas attīstībai kopumā.

Daļa autoceļa A10 „Ventspils-Rīga” (vienlaikus E22 ceļa) posmu ir sliktā stāvoklī (bedraini, ceļa trasējums līkumains), kas traucē kravu autotransporta kustībai uz Ventspils ostu. Aprūtināta ir arī kravu un vieglā autotransporta līdzekļu satiksme vienā joslā.

„Avārijas stāvoklī” ir arī autoceļš P111 Ventspils (Leči)-Grobiņa no 43,2.km līdz 90,0.km un no 91,1.km līdz 93,35.km, kas nodrošina transporta kustību Liepājas un tālāk, Lietuvas, Krievijas Kaļiņingradas apgabala un Rietumeiropas valstu virzienā.

8.6.1.attēls. Ventspils pilsētas starptautiskie savienojumi

Karte: SIA „Grupa 93”

Lai atvieglotu pasažieru, preču un transporta starptautisko plūsmu, integrētu Ventspils ostu TEN-T tīklā un nodrošinātu daudzveidīgus transporta veidus Ventspils sasniedzamībā, Ventspils interesēs ir attīstīt multimodālo transporta koridoru Austrumu– Rietumu virzienā (Krievija un citas NVS valstis) un stiprināt savienojumus ar jau izveidotajiem transporta koridoriem Ziemeļu-Dienvidu virzienā:

- rekonstruēt transporta koridorus Austrumu virzienā:
 - I un IX Eiropas transporta koridorus E22 (Holiheda – Norčēpinga – Ventspils – Rīga – Rēzekne – Veļikije Luki – Maskava – Vladimira – Ņižņijnovgoroda), kas vienlaikus ir arī A10 autoceļš Ventspils-Rīga,
 - I un II Eiropas transporta koridoru: Ventspils – Rīga – Jēkabpils – Daugavpils – Vitebska (Latvijā: Ventspils – Rīga – Jēkabpils – Daugavpils – Pāternieki (Baltkrievijas robeža));
- rekonstruēt transporta koridorus Dienvidu virzienā: autoceļš P111 Ventspils (Leči)-Grobiņa un A11 „Liepāja - Lietuvas robeža (Rucava);
- attīstīt dzelzceļu Rīga-Ventspils kravu pārvadājumiem, veicināt dzelzceļa koridora Austrumu virzienā attīstību;

- saglabāt un attīstīt maģistrālo cauruļvadu Polocka – Ventspils un naftas produktu vadu Dysna – Ilūkste – Ventspils;
- attīstīt Ventspils brīvdostu, Ventspils tirdzniecības ostu, Ventspils jahtu ostu;
- attīstīt Ventspils lidostu par nacionālas nozīmes lidostu.

Valsts un reģionālie savienojumi

Ventspili, kā republikas pilsētu un nozīmīgu attīstības centru Kurzemes reģionā, ar Latvijas autoceļu tīklu savieno seši valsts autoceļi:

- Valsts galvenais autoceļš, Eiropas nozīmes autoceļš Rīga-Ventspils (A10/E22);
- Valsts reģionālais autoceļš Ventspils-Kuldīga (P 108);
- Valsts reģionālais autoceļš Ventspils-Piltene (P 122);
- Valsts reģionālais autoceļš Ventspils-Kolka (P 124);
- Valsts vietējais autoceļš Ventspils-Avotiņi (Užava) (V 1308);
- Valsts vietējais autoceļš Ventspils-Dundaga-Melnšils (V 1307).

Attīstot starptautiskos koridorus (8.6.1.attēls), tiks veicināta arī reģionālo savienojumu attīstība. Ventspils, kā nozīmīga Kurzemes reģiona attīstības centra, interesēs ir reģiona iekšējo transporta savienojumu stiprināšana.

8.6.2.attēls. Ventspils pilsētas savienojumi Latvijas transporta tīklā

Karte: SIA „Grupa 93”

8.7. Sakari

Telefonsakari

Fiksētos telefonsakarus Ventspilī nodrošina SIA "Lattelecom", kas nodrošina arī interneta sakarus un digitālās televīzijas piegādi. Ventspils bija viena no pirmajām Latvijas pilsētām, kur notika telefona sakaru digitalizācija, jau 1995.gadā 84,5% tālruņa sakaru līnijas pieslēdzot ciparu tīklam, kas tagad ir pilnībā pabeigta.

Ventspils pamatcentrāle ir pieslēgta rietumu optiskajam lokam, un vienam no šī loka atzariem pievienots 300 km garais optiskais zemūdens kabelis, kas savieno Latviju un Zviedriju.

Pilsētā sakaru nodrošināšanai tiek izmantotas pazemes sakaru kabeļu līnijas, ir izbūvēta sakaru kanalizācija un radiopagarinātāji.

Mobilos telefonsakarus Ventspilī nodrošina četri Latvijas mobilo telekomunikāciju tīklu operatori – UMTS / GSM strādājušie SIA „Latvijas Mobilais Telefons”, SIA „TELE2” un SIA „Bite Latvija” un CDMA2000 standartā strādājošais „Triatel”.

Specializētie Latvenergo koncerna sakaru tīkli vai iekšējās sakaru sistēmas starp augstsprieguma apakšstacijām un dispečerdienestiem Ventspilī ir izvietotas galvenokārt vienotās tranšējās kopā ar esošajiem augstsprieguma kabeļiem vai gaisvadu līnijām, un savieno 110 kV apakšstacijas un RET Ventspils iecirkni Zvaigžņu ielā 5.

TV, radio

Pilsētā izveidots SIA "SkaTVis" piederošs vietējās kabeļtelevīzijas tīkls. Lielākajai daļai kabeļu tīkla abonentiem ir nodrošināta arī interneta pakalpojumu sniegšana.

SIA "SkaTVis" kabeļtelevīzijas tīklā, kā arī 45.decimetru kanālā, kas raida Ventspils pilsētā un Ventspils novada lielākajā daļā, tiek translētas SIA "Ventspils televīzija" programmas.

Elektroniskie sakari, internets

Ventspilī izveidota pilsētas optiskā elektronisko sakaru tīklu infrastruktūra, kas apvieno pašvaldības un Ventspils Augstskolas optiskās apakšzemes kabeļlīnijas, savienojot vienotā, ātrdarbīgā elektroniskā tīklā pašvaldības uzņēmumus, iestādes un skolas, tādējādi nodrošinot operatīvu datu apmaiņu, tai skaitā arī starp valsts un pašvaldību datu reģistriem.

Pilsētas optiskais tīkls ir savienots arī ar jūras optisko kabeļlīniju un Ventspils starptautisko radioastronomijas centru Irbenē. Šī infrastruktūra rada iespēju Ventspils skolās mācību procesā intensīvāk izmantot modernās tehnoloģijas un stundās pieslēgties pasaules bibliotēku datu bāzēm, izmantot mācību procesā audiovizuālos materiālus, kas līdz šim nebija iespējams samērā nelielās tīkla caurlaidības dēļ.

Turpmākajos gados ir nepieciešams paplašināt optiskā tīkla infrastruktūru, nostiprinot savienojumu starp tīkla posmiem abos Ventas krastos un aptverot industriālās zonas.

9. Inženiertehniskā infrastruktūra un komunālie pakalpojumi

- *Energoapgāde*
- *Ūdenssaimniecība*
- *Siltumapgāde*

9.1. Energoapgāde

Elektroapgāde

Energoapgādes pakalpojumu nodrošina Latvenergo koncerns. Ventspils administratīvajā teritorijā atrodas Latvenergo koncerna AS „Augstsprieguma tīkli” četras 110 kV apakšstacijas:

- “Ventspils” (Robežu ielā 38, šeit ieiet trīs pirmās 110 kV elektropārvades līnijas),
- “Venta” (Pils ielā 7, šeit ieiet viena 110 kV līnija no Dundagas puses),
- “Ventspils nafta”,
- “Ventamonjaks”.

Elektroenerģiju Ventspils pilsēta saņem no pārējās Latvijas energosistēmas pa četrām 110 kV gaisvadu elektropārvades līnijām:

- 110 kV līnija Grobiņa – Alsunga – Ventspils (126 km);
- 110 kV līnija Grobiņa – Venta (122 km);
- 110 kV līnija Brocēni – Kuldīga – Ventspils (110 km);
- 110 kV līnija Tukums – Kandava – Talsi – Dundaga – Ventspils (149 km).

Elektroenerģijas sadali pilsētā nodrošina AS „Sadales tīkls” Rietumu reģions, apkalpojot vidēja sprieguma 10 kV tīklu. Vidēja sprieguma 6 kV tīkli tiek izmantoti tikai kā iekšējās sadales tīkli uzņēmumos “Ventspils nafta”, “Ventbunkers”, “Ventamonjaks”.

Lauku rajoni un Staldzene tiek apgādāta ar 20 kV gaisvadu līniju starpniecību. Tiešu abonētu elektroapgādi pilsētā realizē ar sazarotu 0,4 kV radiālu zemsprieguma tīklu, galvenokārt kabelizpildījumā, gaisvadu līniju daļa veido 28%.

Saskaņā ar projekta „Ventspils pilsētas elektroapgādes shēma uz 2005.gadu ar perspektīvu līdz 2010.gadam”, izvērtējot četrus konceptuāli atšķirīgus elektroapgādes variantus, par piemērotāko tika atzīts variants, būvējot jaunu 110 kV apakšstaciju Ventas kreisajā krastā, Pils ielas galā, savienojot to ar Ventspils – Grobiņas līniju. Jaunākās apakšstacijas “Venta” savienojošās 110 kV elektropārvades līnija un 110 kV kabeļa dīķerī ieguldītais posms pāri Ventai tika nodoti ekspluatācijā 1999. gadā. Lai pabeigtu pilsētas divpusējās elektroapgādes sistēmas būvniecību, 2001.g. rekonstruēja 110 kV apakšstaciju “Ventamonjaks” un ieguldīja savienojošo 110 kV kabelīlīniju starp apakšstaciju “Venta” un apakšstaciju “Ventamonjaks”, tādējādi noslēdzot pilnu loku.

Turpmākie darbi saistījās ar esošo 10 kV un 0,4 kV sadales tīklu rekonstrukciju, vienlaikus ar pilsētas infrastruktūras attīstības programmas realizāciju, nomainot gaisvadu līnijas pret pazemes un gaisa piekarkabeļu līnijām, un pieprasīto jaudu nodrošināšanu, uzstādot jaunus kompakto transformatoru punktus patēriņa slodžu tuvumā.

Pēc vairākiem elektroenerģijas padeves traucējumiem (lielākie 2005. gada 9. janvāra vētrā, kad bez elektrības gandrīz diennakti palika pilnīgi visa pilsēta) uzņēmumi un iestādes ir iegādājušies ģeneratorus elektroenerģijas nodrošināšanai ārkārtas situācijā.

Jaunu pilsētas elektroapgādes tīklu un apakšstaciju būvniecība paredzama saistībā ar teritorijām, kurās nākotnē iespējama patēriņa slodžu palielināšanās – Ventspils brīvostas teritorija, jaunās

dzīvojamās apbūves teritorijas (saskaņā ar Ventspils teritorijas plānojumu 2006-2018), atkarībā no nepieciešamajām jaudām plānotajai saimnieciskajai darbībai un apbūves platībām.

Pašvaldība ir nodrošinājusi pietiekamas teritorijas elektroenerģijas infrastruktūras izbūvei – ir rezervēti zemes gabali transformatoru izbūvei, attālumi starp ielu sarkanajām līnijām noteikti pietiekami jaunu elektrisko līniju izbūvei. Būtu jāveicina pašreizējās valsts politikas pārskatīšana, lai jauni elektrības pieslēgumi un jaudu palielināšanu notiktu par pakalpojuma piegādātāja Latvenego koncerna līdzekļiem, nevis par patērētāju līdzekļiem.

Elektroenerģijas apgādes drošuma uzlabošanās sagaidāma līdz ar elektroenerģijas savienojuma „Kurzemes loks” izbūvi gar piekrasti, izbūvējot 330kV līniju no Grobiņa līdz Ventspilij un tālāk līdz Dundagai un Tumei, un Rīgai.

Gāzes apgāde

Sašķidrinātās gāzes pieejamība

Pilsētā pieejama sašķidrinātā gāze, kuru nodrošina AS “Latvijas propāna gāze” Ventspils Gāzes uzpildes stacija, kas gāzi piegādā iedzīvotājiem un uzņēmumiem Ventspilī, kā arī apkārtējiem – Ventspils, Kuldīgas un Talsu novadiem un pilsētām. Gāzi piegādā ar autocisternām līdz gāzes apakšzemes grupām, gāzes balonus ar automašīnām piegādā tieši patērētājiem, gāzes balonus var apmainīt apmaiņas punktos. Daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apgāde notiek, izmantojot iekškvartālu pazemes grupas. Tādu daudzdzīvokļu dzīvojamo māju rajonu kā Inženieru, Talsu, Embūtes ielu apakšzemes grupas ir savienotas vienotā sistēmā. Individuālo māju rajoni tiek apgādāti ar balonu gāzi. Pašreizējo gāzes sadales tīklu ir iespējams izmantot dabas gāzes piegādei, neveicot apjomīgus rekonstrukcijas darbus.

Dabas gāzes pieejamība

Pašlaik Ventspils nav savienota ar Latvijas maģistrālo dabasgāzes tīklu. Dabas gāzes vada atzara izbūve uz Ventspili ir realizējama no maģistrālo gāzes vada Liepāja – Iecava. Iespējamā trases vieta norādīta arī Ventspils teritorijas plānojumā 2006.-2018.gadam. Pēdējos gados visas Baltijas līmenī tiek skatīts jautājums par valsts drošības un alternatīvu piegādes ceļu nodrošināšanu. Ja starpnacionālā līmenī tiks lemts par sašķidrinātās dabasgāzes termināļa būvniecības nepieciešamību, Ventspils uzskatāma par piemērotu vietu tā būvniecībai, balstoties uz jau izbūvēto Ventspils ostas infrastruktūru, plānoto elektroinfrastruktūras projektu „Kurzemes loks” un iespēju veikt pilsētas gazifikāciju.

9.2. Siltumapgāde

Saskaņā ar likumu „Par pašvaldībām”, pašvaldības funkcijās ietilpst organizēt iedzīvotājiem siltumapgādes pakalpojumus neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds. Ventspils pilsētā centralizētās siltumapgādes pakalpojumus nodrošina pašvaldības SIA “Ventspils siltums”. Lielākā daļa pilsētas iedzīvotāju ir apmierināti ar pašvaldības darbu siltumapgādes nodrošināšanā, bet piektā daļa iedzīvotāju nav apmierināti⁴⁷.

Ventspils pilsētas centralizētās siltumapgādes sistēma sastāv no divām daļām – Ventas labā krasta un Ventas kreisā krasta daļām.

⁴⁷ 64% pilsētas iedzīvotāju pilnīgi apmierina un drīzāk apmierina pašvaldības darbība siltumapgādē (2009.g. – 58%), 19% - drīzāk neapmierina un neapmierina (2009.g. – 29%). Ventspils iedzīvotāju aptauja. SKDS, 2010.gads.

Ventas labajā krastā atrodas galvenie rūpniecības uzņēmumi un daļa no pilsētas dzīvojamā sektora. Centralizētās siltumapgādes sistēmas tīkliem pieslēgta koģenerācijas stacija Talsu ielā 69, kuras uzstādītā siltuma jauda ir 93,2 MW, - elektriskā – 3,0 MW, kurināmais – mazuts un akmeņogles.

Labā krasta siltumtīklu garums ir 17,2 km, no kuriem 4,28 km ir maģistrālā siltumtrase uz balstiem un 12,92 km – pazemes siltumtīkli. Ar rūpnieciski izolētām caurulēm ir rekonstruēti 11,34 km jeb 87,8% no pazemes siltumtīkliem.

Ventspils pilsētas Ventas labajā krastā pašvaldības SIA "Ventspils siltums" apkalpo arī lokālu katlu māju Fabrikas ielā 2A, kuras uzstādītā siltuma jauda ir 0,400 MW.

Ventas kreisajā krastā izvietoti galvenokārt dzīvojamā un komunālā sektora patērētāji, kuru apgādi nodrošina katlu māja Brīvības ielā 38, kuras uzstādītā siltuma jauda ir 39,6 MW, kurināmais – mazuts un koksnes šķelda.

Ventspils pilsētas Ventas kreisajā krastā pašvaldības SIA "Ventspils siltums" apkalpo arī trīs nelielus lokālus siltuma avotus:

- pansionāta „Selga” katlu māju Pērkoņu ielā 21 - uzstādītā jauda 0,890 MW, kurināmais – koksnes šķelda, granulas un dīzeļdegviela;
- 1.pamatskolas katlu māja Pļavas ielā 27 – uzstādītā jauda 0,272 MW, kurināmais – granulas un dīzeļdegviela;
- ēkas Vasarnīcu ielā 20 siltumapgādi nodrošina gaisa siltumsūknis un elektriskais katls – uzstādītā jauda 0,080 MW.

Pavisam centralizētās siltumapgādes pakalpojumi Ventspils pilsētā tiek nodrošināti 449 objektiem, tai skaitā 159 objektiem Ventas labajā krastā. Visas dzīvojamās mājas ir aprīkotas ar siltuma skaitītājiem un lielākā daļa ar automātiskajiem apkures regulatoriem.

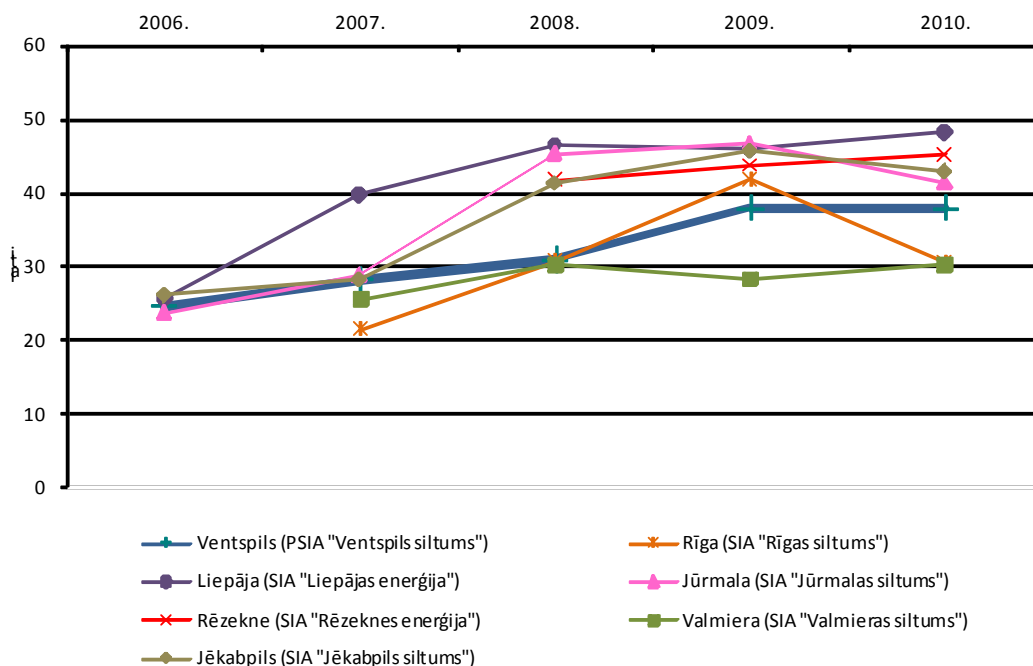
Siltumtīklu kopgarums kreisajā krastā ir 25,4 km, no kuriem 23,4 km jeb 92% ir trases no rūpnieciski izolētiem caurulēm, kas ievērojami paaugstina sistēmas darbības efektivitāti.

No 2009. gada 1.oktobra Ventspilī siltumenerģijas tarifs ir 38,07 LVL/MWh. Tarifus līdz 2009.gada novembrim apstiprināja Ventspils pilsētas sabiedrisko pakalpojumu regulators, bet kopš 2009.gada novembra Latvijā sabiedrisko pakalpojumu regulēšanu veic viena institūcija - Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija, attiecīgi tās kompetencē ir arī siltumapgādes tarifu apstiprināšana.

9.2.1.tabula. *Lielo pilsētu siltumapgādes tarifu salīdzinājums (situācija uz 01.12.2010, pie piegādātāja AS „Latvijas gāze” tirdzniecības cenas 170 LVL/tūkst.m³)*

Pilsēta	Uzņēmums	Iedzīvotājiem un juridiskajām personām bez PVN, LVL/MWh
Ventspils	SIA „Ventspils siltums”	38,07
Rīga	SIA „Rīgas siltums”	30,65
Valmiera	SIA „Valmieras siltums”	30,37
Daugavpils	Pašvaldības AS „Daugavpils siltumtīkli”	38,81
Jelgava	SIA „Fortum Jelgava”	40,96
Jēkabpils	SIA Jēkabpils siltums”	42,96
Jūrmala	SIA „Jūrmalas siltums”	41,49
Liepāja	SIA „Liepājas enerģija”	48,36
Rēzekne	SIA „Rēzeknes enerģija”	45,28

9.2.1. attēls. Siltuma tarifu dinamika 2006.-2010.g lielajās pilsētās

Avots: Ekonomikas ministrijas 09.11.2010 informatīvais ziņojums „Par situāciju saistībā ar siltumapgādes pakalpojumiem”

Pašlaik Ventspils dome ir atbalstījusi projekta „Ventspils centralizētās siltumapgādes avotu rekonstrukcija, pārejot uz citu kurināmo – biomasu” realizāciju (kopējā projekta izmaksas: 14,5 milj. latu. Projekts iesniegts EM 01.12.2010, lai piesaistītu Kohēzijas fonda finansējumu. Pēc projekta realizācijas AER īpatsvars siltuma ražošanas bilanci pieaugs un sasniegs kopējo līmeni 60-70%. Projekts paredz saglabāt iespēju izmantot ogles un ar jaunajām uzstādītajām iekārtām dedzināt arī kūdru. Šķelda un kūdra ir vietējie kurināmie, kas stimulēs reģiona nodarbinātību un ekonomiku. Realizējot projektu, būtiski (3 reizes) samazināsies katlumāju Brīvības ielā 38 un Talsu ielā 69 siltumenerģijas pašpatēriņš, kā arī palielināsies kopējā siltuma ražošanas efektivitāte līdz 85-87%). Ja projekta realizācija aizkavējas, nepieciešami abu katlu māju renovācijas darbi.

Pašvaldības SIA "Ventspils siltums" turpina kanālu siltumtrases nomaiņu pret rūpnieciski izolētajām caurulēm. Sagatavots projekts „Ventspils pilsētas siltumapgādes sistēmas efektivitātes paaugstināšana”, kura ietvaros paredzēta visu atlikušo pazemes kanālu un virszemes siltumtīklu 9,3 km garumā nomaiņa ar rūpnieciski izolētām caurulēm (projekta izmaksas: 4,2 milj. latu).

Siltuma zuduma novēršanai un ēku energoefektivitātes uzlabošanai pašvaldības SIA "Ventspils nekustamie īpašumi" veicis vairākus projektus:

- sabiedriskajās ēkās: energoefektivitātes paaugstināšanas kompleksi pasākumi Ventspils Centra pamatskolā, 1.pamatskolā, 2.pamatskolā, 3.vidusskolā, 2.vidusskolā, 4.vidusskolā, 5.vidusskolā, Ventspils vakara vidusskolā un deviņos bērnudārzos (PII „Saulīte”, „Varavīksne”, „Vāverīte”, „Margrietiņa”, „Zīlīte”, „Eglīte”, „Pasaka”, „Rūķītis”, „Zvaigznīte”).
- dzīvojamās ēkās: energoefektivitātes paaugstināšanas kompleksi pasākumi pabeigti četrās daudzdzīvokļu mājās, un tiek turpināti.

2010.gadā uzsākts energoefektivitātes paaugstināšanas projekts uzsākts Ventspils Augstskolas ēkās Inženieru ielā 101 un 101a, Ventspilī. Ventspils pilsētas dome projekta „Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi Ventspils pilsētas pašvaldības ēkās, II kārtā” ietvaros plāno turpināt uzsāktos pašvaldības ēku energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus, veicot renovācijas darbus Raiņa ielā 10, Andreja ielā 3, Ģertrūdes ielā 16 un Pērkoņu ielā 2

Pašvaldības iestāde „Komunālā pārvalde” ir sagatavojusi projektu „Siltumsūkņa un saules kolektoru uzstādīšana atklātā ūdens atrakciju parkā "Pludmales Akvaparks””.

9.3. Ūdensapgāde un kanalizācija

Saskaņā ar likumu „Par pašvaldībām”, pašvaldības funkcijās ietilpst organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus - ūdensapgāde un kanalizācija, notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana – neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds. Šīs funkcijas ir deleģētas pašvaldības SIA "ŪDEKA". Iedzīvotāju aptaujas dati liecina, ka iedzīvotāji pozitīvi vērtē pašvaldības darbību ūdensapgādes nodrošināšanā pilsētas teritorijā⁴⁸.

Centralizētās ūdensapgādes sistēma

Centralizēti ūdenssaimniecības pakalpojumi Ventspilī tiek nodrošināti kopš 1957.gada. 2011.gada sākumā centralizētā ūdensapgāde ir pieejama 91% Ventspils iedzīvotāju. Esošā ūdensvada un kanalizācijas sistēma pilsētā pamatā izbūvēta 20.gs.60-tos gados.

Ar dzeramo ūdeni pilsēta tiek apgādāta no ūdensgūtnes “Ogsils” Ventspils novadā, Tārgales pagastā, kur dzeramais ūdens tiek iegūts no vienpadsmit 58 – 70 metrus dziļiem lieljaudas artēziskajiem urbumiem. Ūdeni iegūst no devona Arukilas - Burtnieku horizonta, atsevišķos gadījumos arī no Gaujas, Pērnavas, Narvas un Stipinu ūdens apgādes horizontiem.

Urbumu ūdens padeves maksimālā jauda ir 20 040 m³ diennaktī. Tā kā artēziskajam ūdenim ir augsts dzelzs, mangāna un amonija saturs, kas neatbilst Latvijas Republikā un Eiropas Savienībā noteiktajām normām, ūdens pa maģistrālajiem spiedvadiem tiek nogādāts uz dzeramā ūdens atdzelžošanas staciju Talsu ielā Nr.67, kuras jauda ir 19 650 m³ diennaktī. Šeit tas ar smilšu filtriem, un, nepieciešamības gadījumā, ar nātrija hipohlorītu tiek attīrīts līdz ūdens atbilst LR un ES pieļaujamām normām. No atdzelžošanas stacijas ūdens tālāk tiek padots uz otrā pacēluma sūkņu staciju Talsu ielā Nr.67 un tālāk pilsētas ūdensvada tīklā.

Lai sakārtotu ūdensvada un kanalizācijas tīklus pilsētā, samazinātu un novērstu ūdens noplūdes un zudumus tīklos, Ventspilī tiek īstenoti ambiciozi investīciju projekti:

- 1999. gadā zem Ventas gultnes izbūvēts inženierkomunikāciju tunelis, pa kuru bez citām komunikācijām ieguldīti arī divi ūdens cauruļvadi. Pa šo tuneli ar ūdeni tiek apgādāts pilsētas kreisais krasts.
- No 2000. līdz 2005. gadam tika realizēts Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzfinansētais projekts „Ūdenssaimniecības attīstība Ventspilī, I kārtā”. Tā ietvaros tika realizēta 31,1 km ūdensapgādes tīklu rekonstrukcija un jaunu tīklu būvniecība un lietus notekūdeņu tīklu izbūve 47 Ventspils ielu posmos. Tika izbūvēti ūdensvada un kanalizācijas tīklu perspektīvie atzari šīm ielām pieguļošajām mājām, kas deva iespēju 509 Ventspils mājām pieslēgties centralizētajam ūdensvada tīklam. Tika izbūvēta dzeramā ūdens atdzelžošanas stacija, kas būtiski uzlaboja dzeramā ūdens kvalitāti. Tika rekonstruēta arī ūdensgūtne „Ogsils”, paaugstinot ūdens piegādes drošību pilsētas iedzīvotājiem.
- No 2006. līdz 2009.gadam tika realizēts projekts „Ūdenssaimniecības attīstība Ventspilī, II kārtā”. Projekta ietvaros realizēta 22,9 km jaunu tīklu izbūve un 20,1 km tīklu rekonstrukcija ieskatot māju pievadu rekonstrukciju un izbūvi, 96 atsevišķos objektos tika veikta ūdensvada un kanalizācijas tīklu rekonstrukcija un paplašināšana, lietus notekūdeņu tīklu izbūve. Jauni ūdensvada un kanalizācijas tīklu perspektīvie atzari ielām pieguļošajām mājām, dod iespēju 1287 Ventspils mājām pieslēgties centralizētajam ūdensvada tīklam. Tika iegādātas 15

⁴⁸ 87% pilsētas iedzīvotāju pilnīgi apmierina un drīzāk pilsētas apgaismojums (2009.g. – 86,5%), 8,5% - drīzāk neapmierina un neapmierina (2009.g. – 10%). Ventspils iedzīvotāju aptauja. SKDS, 2010.gads.

pārvietojamās mehāniskās darbnīcas, kas nodrošina ūdensvadu ekspluatāciju. Šobrīd kopējais ūdensapgādes tīklu garums Ventspilī ir 176 km.

- Lai Ventspils ūdenssaimniecības sistēmā turpinātu ieviest ES direktīvu prasības un nodrošinātu līdz 100% ūdensvada un kanalizācijas tīklu pārklājumu pilsētā un iespēju līdz 95% pilsētas iedzīvotāju lietot centralizētus ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumus, no 2010.-2012.gadam tiek īstenots ES līdzfinansēts projekts „Ūdenssaimniecības attīstība Ventspilī, III kārtā”. Projekts paredz izbūvēt 26 km jaunus ūdensvada un kanalizācijas tīklus 7 pilsētas rajonos, kur līdz šim nav pieejami ūdenssaimniecības pakalpojumi, kā arī rekonstruēt esošos tīklus 10 km garumā.

Ventspils, salīdzinot ar citām lielajām pilsētām, ir uzsākusi jau ūdenssaimniecības attīstības trešo kārtu.

9.3.1.tabula. Ūdenssaimniecības attīstības projekti Latvijas lielajās pilsētās

Pilsēta	Ūdenssaimniecības attīstības projekta kārtā	Iedzīvotāju īpatsvars, kuriem pieejami centralizētās ūdensapgādes pakalpojumi, %	Iedzīvotāju īpatsvars, kuriem pieejami centralizētās kanalizācijas pakalpojumi, %
Ventspils	Uzsākta III kārtā	91%	89,6%
Liepāja	Pabeigta II kārtā	97%	93%
Rīga	Pabeigta III kārtā; 2011. – 2013. g. plāno IV kārtu	93%	84%
Daugavpils	Pabeigta II kārtā	93%	83%
Rēzekne	Uzsākts		
Jēkabpils	Pabeigta II kārtā	85%	82%
Valmiera	Pabeigta II kārtā		
Jūrmala	Uzsākta II kārtā	90% (II kārtas realizācijas rezultātā)	90% (II kārtas realizācijas rezultātā)
Jelgava	Uzsākta II kārtā	90%	86%

Datu avots: Pieprasīta aktuālā informācija no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas par situāciju uz 2011.gada sākumu

Veidojot ūdensvada un kanalizācijas tīklus, ielu posmos vienlaikus tiek izbūvētas ietves, sakārtots apgaismojums un sakārtota apkārtnē.

Pēc Ūdenssaimniecības attīstības projekta III kārtas centralizēti ūdenssaimniecības pakalpojumi būs pieejami 93% iedzīvotāju. Maģistrālo ūdensvada tīklu izbūve un rekonstrukcija tiek veikta arī citos ES līdzfinansētos investīciju projektos, ko īsteno pašvaldības iestāde „Komunālā pārvalde” un Ventspils Brīvostas pārvalde, līdz ar ko paredzams, ka pēc 2014.gada centralizētus ūdenssaimniecības pakalpojumus varēs saņemt aptuveni 94,3 % Ventspils iedzīvotāju.

Notekūdeņu savākšanas sistēma

Saimnieciskie notekūdeņi pilsētā tiek savākti, izmantojot pašteces kanalizācijas kolektoros, pa kuriem notekūdeņi nonāk sūkņu stacijās.

Ventspilī ir 22 kanalizācijas sūkņu stacijas, visas atrodas SIA “ŪDEKA” pārziņā. Sešas centrālās sūkņu stacijas atrodas Ventas kreisajā krastā – Loču, Ostas, Selgas, Lāčplēša ielās un Ventas labajā krastā – Importa rajonā un Muiņas ielā, visas rekonstruētas un automatizētas 2005.gadā. Nelielas lokālās sūkņu stacijas atrodas Kūrmājas ielā, Piejūras kempingā, Kuldīgas ielā 110, Medņu ielā un Lauku ielā, pēdējās divas ir paredzētas lietot ūdens kanalizācijas sistēmai. Pēdējos gados Skrundas ielā, Kalēju ielā un Imulas ielā, un Virves ielā uzceltas 4 jaunas, nelielas pazemes sūkņu stacijas, kas palielina iespēju pieslēgt sistēmai jaunus īpašumus. Abu krastu sistēmas ir savienotas ar inženierkomunikāciju tuneli zem Ventas.

No sūkņu stacijām ar sūkņu palīdzību notekūdeņus pa spiedvadiem tiek nogādāti uz 2005.gadā ekspluatācijā nodoto notekūdeņu attīrīšanas kompleksu Ziemeļu ielā 21, kas nodrošina notekūdeņu attīrīšanu atbilstoši ES Pilsētu notekūdeņu direktīvas (91/271/EEC) prasībām. Pēc normatīviem atbilstošas apstrādes veikšanas attīrītie notekūdeņi tiek izvadīti Baltijas jūrā 1800 m attālumā no krasta.

Projektētā attīrīšanas iekārtu jauda ir 19 200 m³ diennaktī, bet reāli uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām tiek nogādāti ne vairāk kā 9 000 – 12 000 m³.

Kopējais kanalizācijas tīklu garums pilsētā ir 142 km. Projekta „Ūdenssaimniecības attīstība Ventspilī, I kārtā” ietvaros rekonstruēja un izbūvēja 32,8 km kanalizācijas tīklu, 549 Ventspils mājām tika dota iespēja pieslēgties centralizētajam kanalizācijas tīklam. Projekta II kārtā izbūvēja 30,7 km jaunus tīklus, rekonstruēja 18,8 km, ieskatot māju pievadu rekonstrukciju un izbūvi.

2010.gada sākumā 89,6% Ventspils iedzīvotāju ir pieejami centralizēti kanalizācijas pakalpojumi

Daļa pilsētas kanalizācijas tīklu ir koplietošanas – tajos tiek iekludināti arī lietus un virszemes ūdeņi. Vienlaicīgi ar pilsētas ielu rekonstrukciju, būvējot jaunus cauruļvadus, tiek veikta intensīva kanalizācijas sistēmu atdalīšana veidojot atsevišķas lietus ūdens kanalizācijas sistēmas un sadzīves kanalizācijas sistēmas.

Slēgtas lietus ūdens cauruļvadu sistēmas līdz šim galvenokārt izveidotas vecpilsētā, pilsētas centrālajā daļā, daudzstāvu māju un individuālo māju dzīvojamajos rajonos. Kopējais lietus ūdens kanalizācijas cauruļvadu garums ir 86 km.

Individuālo dzīvojamo māju rajonos un pilsētu nomalēs virszemes, lietus un grunts ūdeņi pilsētā tiek arī savākti, izmantojot atklātu grāvju sistēmu. Kopējais vaļējo novadgrāvju garums ir 36 km. Abas šīs sistēmas ir savstarpēji saistītas – slēgtā lietus kanalizācija tiek izvadīta atklāto grāvju sistēmā un otrādi.

Ūdens patēriņš un notekūdens daudzums

Virszemes ūdeņi Ventspils teritorijā galvenokārt izmanto tehniskām vajadzībām – dzesēšanas procesiem, rezervuāru hidrauliskajām pārbaudēm un ugunsdzēsības vajadzībām, bet ne kā dzeramo ūdeņi. Dzeramo ūdeņi Ventspils centralizētās ūdensapgādes sistēmai iegūst no artēziskajiem urbumiem ūdensgūtnē „Ogsils”.

9.3.2.tabula. Ūdens ņemšana no dabīgiem ūdens avotiem Ventspilī 2004. – 2009.g.

Tūkst.m ³ /gadā	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Kopā,t.sk.	3650	3686	3479	3139	3103	2888
No virszemes ūdeņiem	231	333	243	110	219	117
No pazemes ūdeņiem	3419	3353	3236	3029	2884	2771

9.3.3.tabula. Ūdens izmantošana Ventspilī 2004. – 2009.g.

Gads	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Ražošanas vajadzībām	342	615	488	219	109	109
Komunālām un sadzīves vajadzībām	2737	2567	2658	2658	2812	2812
Kopā	3079	3182	3146	2877	2921	2921
Ūdens zudumi	526	435	330	285	224	224

Efektīva ūdens resursu izmantošanai, Ventspils ūdenssaimniecības attīstības projekta 3.kārtā izvirzīts mērķis samazināt ūdens zudumus līdz 12% no padotā ūdens daudzuma tīklos un samazināt lietus notekūdens un gruntsūdeņu infiltrāciju līdz 34% no padotā uz notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm.

Ventspils pilsētas notekūdeņu attīrīšanas komplekss spēj saņemt un attīrīt pilsētas notekūdeņus atbilstoši normatīviem.

9.3.4.tabula. Apkārtējā vidē novadīto notekūdeņu daudzumi un to atbilstība normatīvo aktu prasībām Ventspilī 2004.-2009.g.

Gads		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Novadīšanas vietas skaits		42	28	26	25	19	21
Novadīšanas vietas skaits (izplūdes)							
Novadītie notekūdeņi, tūkst.m ³ /gadā, tai skaitā		5204	4438	4287	5196	4952	4443
Normatīvi tīri pēc attīrīšanas		4566	3608	3683	4394	4201	3681
Normatīvi tīri bez attīrīšanas		158	0	0	0	0	0
Normatīvi netīri bez attīrīšanas		36	11	10	9	7	6
Lietus ūdeņi		444	538	595	793	744	756
citi		0	281	0	0	0	0
Kopā		3079	3182	3146	2877	2921	2921

Lietus notekūdeņi

Kopš 1998. gada statistikas pārskatos kā īpaša notekūdeņu kategorija tiek izdalīti lietus notekūdeņi. Lielie lietus notekūdeņu daudzumi, kas tiek savākti no uzņēmumu teritorijām un novadīti uz attīrīšanas iekārtām, nevajadzīgi noslogo iekārtas – nelietderīgi tiek tērēti energoresursi tādu salīdzinoši tīru notekūdeņu bioloģiskai attīrīšanai, kurus tikpat sekmīgi iespējams lokāli attīrīt ar lētākām metodēm.

Notekūdeņi no daudzām māsaimniecībām, kurām vēl nav pieslēgta centralizētā kanalizācijas savākšanas sistēma, tiek iesūcināti gruntī, tā pasliktinot dzeramā ūdens kvalitāti gruntis akās, vai arī nonāk atklātajā lietus ūdens savākšanas sistēmā un tālāk Vidumupītē un Ventā.

Tomēr kopumā, strauji attīstot Ventspils notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmu, ūdensbaseinos novadīto piesārņojošo vielu apjoms ir samazinājies. Samazinājies arī bioloģiskais skābekļa patēriņš, kas raksturo bioloģiski noārdāmu vielu saturu novadāmajos attīrītajos ūdeņos. Kopējā novadāmā fosfora daudzums saglabāja stabilu līmeni – apmēram 20 t/gadā līdz 2005.gadā situāciju krasi uzlaboja jaunās notekūdeņu attīrīšanas ietaises.

10. Pilsētas labiekārtošana

- *Parki, pagalmi*
- *Pludmales*
- *Kapsētas*
- *Atkritumu saimniecība*

10.1. Parki, pagalmi

Ventspils pilsētu raksturo liels apstādījumu, parku, mežu, pludmales teritoriju un īpatsvars. Viengabala dabisko ekosistēmu teritorijas, galvenokārt ir meži, kāpas un pludmale, Ventas upe un Būšnieku ezers, purvi un pļavas Staldzenē, Maurciemā un lidlauka apkārtnē.

Mežiem ir lielākais īpatsvars pilsētas dabiskajās ekosistēmās – tie aizņem 1501 ha jeb 28% no pilsētas teritorijas. Meži lielākoties atrodas pilsētas ziemeļu daļā gar Baltijas jūras krastu un ap Būšnieku ezeru, šis mežu masīvs iesniedzas arī pilsētas rūpnieciskajā zonā. Parki, apstādījumi un citas dabas pamatnes rekreatīviem mērķiem aizņem 222 ha jeb 5%.

Ventspils iedzīvotāji ļoti pozitīvi vērtē pašvaldības darbu pilsētas labiekārtošanā, apsaimniekošanā un tīrīšanā kopumā⁴⁹.

Parki un skvēri

Ventspilī veikts ievērojams darbs pilsētas labiekārtošanā, iekārtojot regulāri koptas zaļās teritorijas – parkus, skvērus, namu iekšpagalmus un citus apstādījumus, kuri veidoti pēc iespējas racionāli, pielāgojoties vietējiem klimatiskajiem un augsnes faktoriem.

Kopumā labiekārtotas zaļās teritorijas pilsētā aizņem 46,5 ha lielu teritoriju. Ventspilī ir piecas zaļās zonas, kuras definē kā parkus, piemēram, Renča dārzs un Jūrmalas parks.

Pakāpeniski tiek ierīkoti apstādījumi daudzdzīvokļu namu iekškvartālos, veidoti ielu un skvēru apstādījumi. Ar saistošajiem noteikumiem tiek regulēta kārtība pilsētas labiekārtotajos parkos „Bērnu pilsētiņa” un Skeitparka teritorijā.

Bez īpaši labiekārtotajām zaļajām zonām pilsētā tiek apkopta vēl 100 ha plaša zaļā teritorija, kurā regulāri notiek, piemēram, zāles pļauja.

Realizējot dažādus infrastruktūras projektus, pašvaldība ir uzlabojusi teritoriju labiekārtojumu pie sabiedriskiem objektiem, piemēram, pie pirmsskolas izglītības iestādēm „Pasaka” un „Zvaigznīte”, Centra pamatskolas, 1.pamatskolas, 1.ģimnāzijas, 2., 4., 5. un 6.vidusskolas un Vakara vidusskolas.

Lai uzlabotu pilsētvidi, Ventspils pilsētā, kā nākotnē prioritāri labiekārtojamās teritorijas, ir:

- Staldzene - saistībā ar Staldzenes teritorijas attīstību (detālplānojums), Staldzenes pludmalē nepieciešams attīstīt labiekārtojumu, iekārtot stāvvietas, kā arī iekārtot trešo atpūtas vietu pie Būšnieku ezera;
- teritorija blakus Jūrmalas parkam;
- atpūtas vieta pie Ventas upes;

⁴⁹ 94% pilsētas iedzīvotāju pilnīgi apmierina un drīzāk pilsētas labiekārtošanas darbi kopumā, 3% - drīzāk neapmierina un neapmierina. 94% pilsētas iedzīvotāju pilnīgi apmierina un drīzāk pilsētas apsaimniekošana un tīrīšana kopumā, 3% - drīzāk neapmierina un neapmierina. Ventspils iedzīvotāju aptauja. SKDS, 2010.gads.

- Pilsētas centrālais parks starp Kuldīgas, Ganību, Lielo un Pāvila ielām, tostarp saistībā ar koncertzāles būvniecību.

iekšpagalmi

2009.gadā pašvaldības īpašumā bija 287 ēkas. Šo ēku apsaimniekošanu, māju iekšpagalmu un iekškvartālu teritoriju labiekārtojumu veic pašvaldība SIA "Ventspils nekustamais īpašums".

Māju iekšpagalmos tiek uzturēti kārtībā, nodrošinot sniega tīrīšanu, pļaušanu, atkritumu izvešanu. Lielākajā daļā iekšpagalmu izveidoti rotaļu laukumi. Vienlaikus nepieciešams veikt publisko ēku pagalmu rekonstrukciju, kā arī privāto daudzdzīvokļu māju iekšpagalmu rekonstrukciju.

Iedzīvotāju aptaujas dati liecina, ka 59% iedzīvotāju apmierina vai drīzāk apmierina daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku iekškvartālu labiekārtojums, bet 30% - drīzāk nepmierina vai neapmierina.

10.2. Pludmales

Ventspilī ir trīs peldvietas⁵⁰:

- „Pilsētas pludmale” (jeb pilsētas centrālā pludmale) Baltijas jūrā;
- „Staldzenes pludmale” Baltijas jūrā;
- Iekšzemes peldvieta „Būšnieku ezera peldvieta”.

Pilsētas dienvidu daļā atrodas ap 140 – 200 metrus plata pludmale. Tā ir centrālā pilsētas pludmale un centrālā pilsētas peldvieta – 1,2 km gara pludmales un peldvietas daļa posmā no Dienvidu mola līdz Jūrmalas parka meliorācijas grāvim, uz kuru attiecināmas visas Starptautiskā Vides Izglītības Fonda izvirzītās prasības Zilā karoga pludmalēm. Savukārt Staldzenes pludmale, kas atrodas pilsētas ziemeļu daļā, ir šaura.

Lai attīstītu pilsētas pludmales teritoriju, plānota pludmales Sērfotāju zonas ierīkošana, nodrošinot ūdens sporta veidu inventāra nomu, servisu un apmācību. Nākotnē nepieciešams turpināt darbu pludmales pieejamības nodrošināšanai personām ar kustību traucējumiem, kā arī personām ar kustību traucējumiem nepieciešams ierīkot sabiedrisko tualeti pludmalē pie Dienvidu mola.

10.3. Kapsētas

Pilsētas teritorijā atrodas 12 kapsētas, no kurām septiņas tiek izmantotas apbedījumiem:

- Meža kapi – lielākā kapsēta pilsētā, platība 228 160 m².
- Katoļu kapi – platība 21 006 m².
- Doku kapi – platība 19 240 m².
- Krustkalna kapi – platība ap 37 656 m².
- Kantsonu kapi – platība 46 984 m², apbedījumi pakāpeniski tiek pārtraukti.
- Priežgalu kapi – platība ap 36 680 m², apbedījumi pakāpeniski tiek pārtraukti.
- Staldzenes kapi – platība 8 907 m², apbedījumi pakāpeniski tiek pārtraukti.

Kapsētas, kurās apbedījumi netiek veikti:

- Ebreju kapi – platība 7800 m². Piemiņas vietu apstādījumu teritorija, apbedījumi veikti galvenokārt no 19.gs. līdz 2. pasaules karam.
- Pareizticīgo kapi – platība 3132 m². Pirmie apbedījumi veikti 19.gadsimta sākumā, pēdējie – 1931.gadā.
- Fašisma upuru kapi – apbedīti 2. pasaules kara laikā fašistu nošautie pilsētas iedzīvotāji.
- Sveikaļu kapi – tiek saglabāti kā piemiņas vietu apstādījumu teritorija.
- pasaules kara kritušo karavīru kapi – tiek saglabāti kā piemiņas vietu apstādījumu teritorija.

⁵⁰ MK 17.06.2008. noteikumi Nr.454 „Peldvietu higiēnas prasības”

Sakarā ar vairāku esošo kapsētu darbības pārtraukšanu nepieciešams jaunus apbedījumus vairāk veidot kreisā krasta pusē esošajos kapos – Meža kapos un Katoļu kapos, kur apbedījumus vēl var turpināt apmēram 22 gadus, pēc tam apgūstot jaunu teritoriju dienvidos no Meža kapiem. Sakarā ar Meža kapsētas teritorijas paplašināšanu, nepieciešama ielu pagarināšana un ielu infrastruktūras izbūve.

Dzīvnieku kapsētas un kļīstošo dzīvnieku uzraudzība

Ventspilī nav dzīvnieku kapsētas, jo normatīvi tās neļauj veidot tur, kur gruntsūdens līmenis ir augstāks par 2,5 m, ko pilsētā nevar nodrošināt. Mirušo dzīvnieku saimniekiem ir iespēja griezties pie firmas SIA "Djuma 4", kas veic dzīvnieku kremēšanu un apbedīšanu, vietu saskaņojot ar Pārtikas un veterināro dienestu, kas parasti ir ārpus pilsētas.

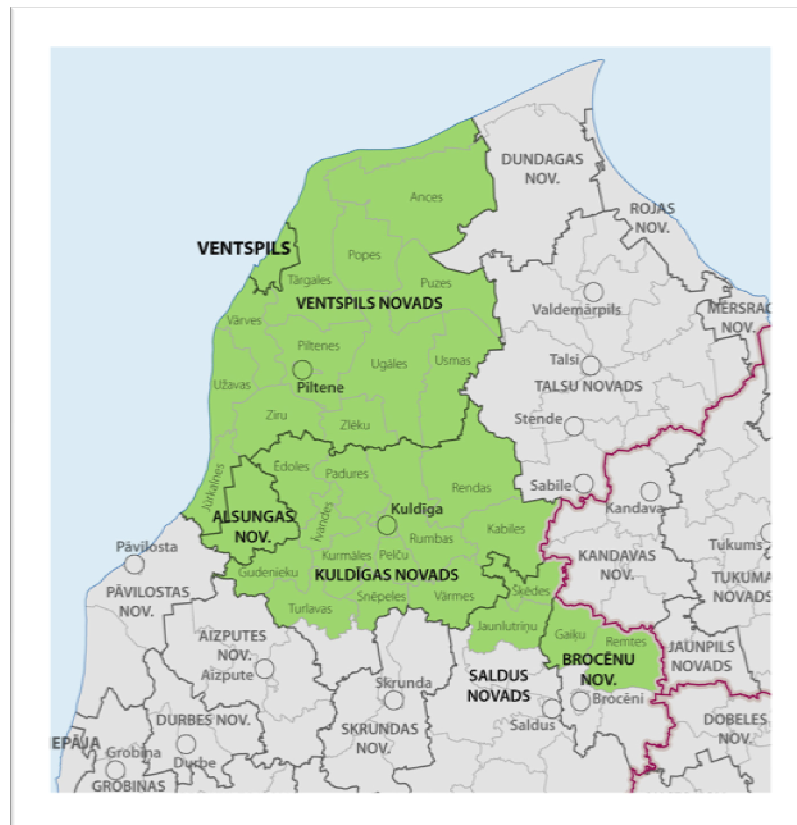
Par kļīstošo dzīvnieku uzraudzību Ventspils pašvaldībai ir noslēgusi līgumu ar Saldus uzņēmumu SIA „RENETA”.

Ventspils novada Vārves pagastā 2010.gadā uzsākusi darbību jauna dzīvnieku patversme „Rembo”. Ventspils pilsēta ir uzsākusi sadarbību ar šī objekta attīstītājiem, lai samazinātu iemidzināto dzīvnieku skaitu. Līdz šim dzīvnieki varēja tikt nogādāti dzīvnieku patversmē Saldus novada Saldus pagastā.

10.4. Atkritumu saimniecība

Atkritumu apsaimniekošana Ventspils pilsētā tiek veikta saskaņā ar Ventspils reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2008.–2013.gadam (apstiprināts ar MK 24.08.2010. rīkojumu Nr.871 un grozījumi ar MK 22.10.2008 rīkojumu Nr.641).

10.4.1. attēls. Ventspils atkritumu apsaimniekošanas reģions

Avots: Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2006.-2012.gadam, www.atkritumi.lv

Atkritumu apsaimniekošanas kārtību, tai skaitā sadzīves atkritumu poligona „Pentuļi” attīstību nosaka Ventspils reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2008.- 2013.gadam, izvirzot mērķi, izveidot modernu un inovatīvu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, samazinot apglabājamo atkritumu apjomu un ietekmi uz vidi un cilvēku veselību. Saistībā ar izmaiņām atkritumu apsaimniekošanas tehnoloģijās, apsaimniekošanas plānā paredzēta atkritumu mehāniskās priekšapstrādes centra izveide, veicinot atkritumu šķirošanu un apglabājamā atkritumu apjoma samazināšanu.

Sadzīves atkritumi

Pašvaldības SIA “Ventspils labiekārtošanas kombināts” nodrošina pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem mājāsaimniecībās radušos sadzīves atkritumu savākšanā un izvešanā, kā arī ir reģionālā poligona apsaimniekotājs. Visām Ventspils reģionālās atkritumu apsaimniekošanas pašvaldībām ir garantēta iespēja atkritumu noglabāšanai reģionālajā poligonā „Pentuļi”.

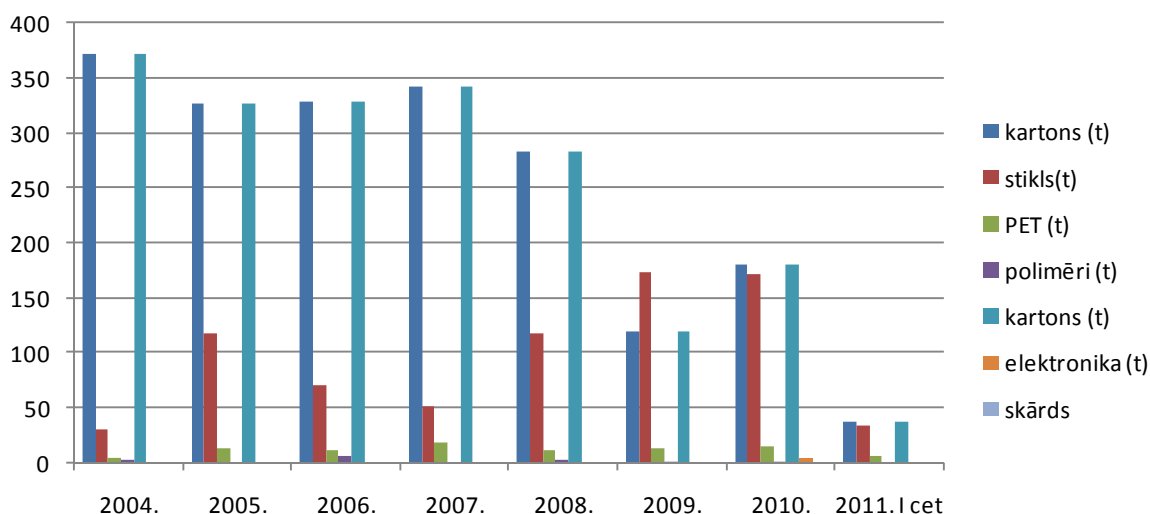
2004. gada jūnijā ekspluatācijā tika nodota sadzīves atkritumu poligona „Pentuļi” (Ventspils novada Vārves pagastā) 1. kārtā, kas izbūvēta atbilstoši ES direktīvas 1999/31/EC par atkritumu poligoniem prasībām. Vienlaikus tika slēgta un rekultivēta atkritumu izgāztuve „Platene”.

Saskaņā ar Ventspils reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2008.–2013.gadam, Ventspilī paredzēts izveidot un aprīkot bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukumu Ventspilī, kas samazinās poligonā apglabājamo bioloģiski noārdāmo atkritumu apjomu, nodrošinās kompostējamo atkritumu, t.sk. notekūdeņu attīrīšanas ietaišu dūņu apsaimniekošanu.

2012.gadā sadzīves atkritumu poligonā „Pentuļi” sāks darboties mehāniskais atkritumu priekšapstrādes centrs, kas samazinās atkritumu plūsmu uz poligonu Poligonā ir ierīkota arī gāzes savākšanas sistēma ar sadedzināšanas lāpu.

Ventspils pilsētā 2004. gadā ir ierīkoti divi šķiroto atkritumu pieņemšanas laukumi, kas nodrošina lielgabarīta atkritumu, stikla, PET pudeļu, kartona, metālu un sadzīves bīstamo atkritumu (baterijas, akumulatori, dienasgaismas spuldzes) pieņemšanu. Papildus atkritumu dalītai vākšanai (stiklam un PET pudelēm) pilsētas teritorijā 43 vietās izvietoti marķēti specializētie plastmasas konteineri. Kopumā Ventspils pilsētā 2010.gadā ir izvietoti 150 konteineri atkritumu dalītai vākšanai.

10.4.1. attēls. Dalīti savākto atkritumu apjomi (tonnas) Ventspils pilsētā

Datu avots: SIA “Ventspils labiekārtošanas kombināts”

Lai samazinātu sadzīves atkritumu plūsmu uz poligonu, tiek strādāts pie Ventspils pilsētā esošos atkritumu dalītās vākšanas sistēmas pilnveidošanas. Plānots Ventspils pilsētā ierīkot vēl aptuveni 60 atkritumu dalītās vākšanas punktus, kā arī ierīkot 11 slēgta tipa konteineru novietnes iekšpagalmos.

Iedzīvotāji kopumā pozitīvi vērtē pašvaldības darbu sadzīves atkritumu izvešanā un uzglabāšanā⁵¹.

Ikvienu projektu, it īpaši, ja tas saistās ar vidi un sadzīves aspektiem, realizācija ir iespējama, ja procesā iesaistītā sabiedrības daļa vai sabiedrība kopumā izprot problēmas risināšanas nepieciešamību un sniedz atbalstu, kas ir būtiski noteiktā mērķa vai uzdevumu sasniegšanai. Tāpēc ir nepieciešami sabiedrības informēšanas pasākumi, lai popularizētu dalīto atkritumu savākšanas sistēmas nepieciešamību.

Ventspils brīvostas atkritumi

Attiecībā uz kuģu radītajiem atkritumiem, kas radušies kuģa ekspluatācijas laikā, ieskaitot naftas produktu atlikumus no mašīntelpām, notekūdeņus un atkritumus, kurus aizliegts novadīt Baltijas jūrā, tiek organizēta saskaņā ar Ventspils brīvostas atkritumu apsaimniekošanas plānu (2009.g.). Plāns neapskata ostas uzņēmumu darbības rezultātā radušos atkritumu apsaimniekošanu. Plāna mērķis ir likumdošanai atbilstošs ekonomiski izdevīgs, tirgus principiem pielāgots atkritumu apsaimniekošanas modelis, kas sekmīgi iekļaujas LR atkritumu apsaimniekošanas stratēģijā un Ventspils Vides Politikas plānā, kā arī veikt kuģu radīto atkritumu uzskaiti.

Būvniecības atkritumi

Saskaņā ar pašvaldību datiem, Ventspils pilsētā un apkārtējos vidēji gadā tie saražoti apmēram 3000 m³ būvniecības atkritumu, kurus pārstrādājot varētu tikt iegūts materiāls, kas nepieciešams teritoriju uzbēršanai, izmantojams ceļu būvei utt. Saskaņā ar Ventspils reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu, Ventspilī plānots viena no diviem būvniecības atkritumu pārstrādes centra izveide un aprīkošana (otrs – Kuldīgā). Centru būs aprīkots ar atkritumu drupināšanas un sijāšanas iekārtām, kā arī tehniku laukuma apkalpošanai (frontālais iekrāvējs, automašīna atkritumu transportēšanai). Būvniecības atkritumu pārstrādes centra galvenās funkcijas ir būvniecības atkritumu sastāvā ietilpstošo materiālu šķirošana – plastmasa, koku, metāls, betons, keramika un tai sekojoša tālāka apstrāde. Plānotā būvniecības atkritumu pārstrādes centra jauda – ap 2500 m³/gadā.

⁵¹ 91% pilsētas iedzīvotāju pilnīgi apmierina vai drīzāk pilsētas labiekārtošanas darbi kopumā, 7% - drīzāk neapmierina vai neapmierina. SKDS. Ventspils iedzīvotāju aptauja. 2010.gads.

11. Izglītība

- *Pirmskolas izglītības iestādes*
- *Vispārējās izglītības iestādes*
- *Profesionālās izglītības iestādes*
- *Interesešu un profesionālas ievirzes izglītības iestādes*
- *Augstākās izglītības iestādes*
- *Mūžizglītība*
- *Izglītības pārvaldība (vadība)*

Viena no pašvaldību obligātajām autonomajām funkcijām ir gādāt par iedzīvotāju izglītību, tas ir nodrošināt iedzīvotājiem noteiktās tiesības pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iegūšanā; nodrošināt pirmskolas un skolas vecuma bērnus ar vietām mācību un audzināšanas iestādēs; organizatoriski un finansiāli palīdzēt ārpuskolas mācību un audzināšanas iestādēm un izglītības atbalsta iestādēm u.c.⁵² Pilsētas izglītības infrastruktūru veido plašs institūciju tīkls - pirmskolas, vispārējās izglītības, profesionālās, interesešu, augstākās un tālākizglītības iestādes, kas ir gan valsts, gan pašvaldības, gan arī privātas iniciatīvas pārziņā.

Ventspilī darbojas 10 pirmskolas izglītības iestādes, 9 vispārīzglītojošās dienas skolas (viena ģimnāzija, piecas vidusskolas, trīs pamatskolas) un viena vakara vidusskola, 3 profesionālās izglītības iestādes, 5 augstākās izglītības iestādes, 3 interesešu izglītības iestādes un dažādas interesešu un tālākizglītības organizācijas. Pašvaldības izglītības iestāžu darba koordināciju veic pašvaldības iestāde Izglītības pārvalde. Ventspils iedzīvotāju aptaujas dati liecina, ka ievērojams vairākums (78,5%) pilsētas iedzīvotāju ir apmierināti ar pašvaldības darbu pašvaldības izglītības iestāžu uzturēšanā, iedzīvotāji, kuru ģimenēs ir skolas vecuma bērni atzinīgi novērtē dažādus pašvaldības izglītības iestāžu darbības aspektus, pie tam pozitīvais vērtējums pa gadiem pieaug⁵³.

11.1. Pirmskolas izglītības iestādes

Pirmskolas izglītība ir pirmā izglītības pakāpe, kurā notiek bērna personības daudzpusīga veidošanās, veselības stiprināšana un sagatavošanās pamatizglītības ieguvei. Pirmskolas programmu īsteno pirmskolas izglītības iestādēs, grupās interesešu izglītības iestādēs vai skolās, kā arī ģimenēs. No 2002. gada 1.septembra ir noteikta obligāta bērnu sagatavošana pamatizglītības ieguvei.

2010.gada nogalē Ventspils pilsētā darbojas desmit pirmskolas izglītības iestādes, kas visas ir pašvaldības iestādes. Pirmskolas izglītības iestādes apmeklē vairāk kā 1700 bērni. Līdz 2010.gadam pieprasījums pēc vietām bērnu dārzos bija lielāks nekā pieejamās vietas. 2010.gadā ekspluatācija nodota un darbu sāka jauna pirmskolas izglītības bērnu iestāde „Bitīte” (ar 154 vietām 8 grupās) un līdz ar to ir likvidēta pilsētas iedzīvotāju rinda uz vietām pirmskolas izglītības iestādēs. Uzņemšana pirmskolas izglītības iestādēs notiek centralizēti Ventspils Izglītības pārvaldē. Pirmskolas izglītības iestādes apmeklē ne tikai pilsētas iedzīvotāju bērni, bet arī neliels skaits citās administratīvās teritorijās deklarēto iedzīvotāju bērni.

11.1.1.tabula. Pirmskolas izglītības iestāžu skaits Ventspilī un bērnu skaits tajās

Rādītājs	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
Iestāžu sk.	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	10
Bērnu skaits	1 445	1 413	1 464	1 516	1 596	1 615	1 605	1564	1591	1580	1748

Avots: Ventspils Izglītības pārvalde

⁵² Likums „Par pašvaldībām”

⁵³ Ventspils iedzīvotāju aptauja. SKDS. 2010.gads.

Tā kā 2010.gadā darbību uzsākusi jauna pirmsskolas izglītības iestāde, šajā gadā ievērojami ir pieaudzis bērnu skaits bērnudārzos (skat. 11.1.1.tabulu). Pilsētā dzimušo bērnu skaits pēdējo 10 gadu laikā ik gadus svārstās ap 400 bērniem.

2010./2011.mācību gadā obligātajā 5 – 6 gadīgo bērnu sagatavošanā skolai ir iesaistīti 679 bērni (aptuveni 90% bērniem apmācība notiek pirmsskolas izglītības iestādēs, 7% – vispārizglītojošo skolu pirmsskolas grupās, 3% – interešu izglītības iestādes grupās). 2010.gadā pirmsskolas izglītības iestādes absolvēja 312 audzēkņi.

Pirmsskolas izglītības iestādēs strādā 416 darbinieku, no kuriem 232 ir pedagogi. 36 pedagogi turpina iegūt augstāko izglītību vai studē maģistrantūrā. Pedagogi aktīvi pilnveido savu profesionālo kompetenci dažādosursos, tajā skaitā arī Eiropas finansētajos, kā arī iesaistās ESF projektos, kuru ietvaros saņem stipendijas.

2007.-2010.gadā Ventspils izglītības iestādēs, tai skaitā pirmsskolas izglītības iestādēs, ir veikta virkne pasākumu energoefektivitātes uzlabošanai. Šo pasākumu rezultātā iestādēs ir uzlabots ēku inženiertehniskais stāvoklis un vizuālais izskats, optimizēts temperatūras režīms telpās, samazinātas ēku uzturēšanas izmaksas, panākta bezavāriju ekspluatācija un vienlaicīgi būtiski uzlabojušies audzēkņu, pedagogu un tehniskā personāla darba apstākļi. 2008.gadā ar ERAF atbalstu ir realizēts projekts „Izglītības iestāžu energoefektivitātes paaugstināšana Ventspils pilsētā”, kura ietvaros tika veikta fasāžu siltināšana un logu bloku nomaiņa četrās pirmsskolas izglītības iestādēs - „Eglīte”, „Rūķītis”, „Pasaka”, „Zvaigznīte” (arī četrās vispārējās izglītības iestādēs) 2009. un 2010.gadā ar ERAF atbalstu ir realizēts projekts „Ventspils pašvaldības izglītības iestāžu infrastruktūras uzlabošana”. Šī projekta ietvaros ir veikti energoefektivitātes uzlabošanas vēl divās pirmsskolas izglītības iestādēs „Pasaka” un „Zvaigznīte”. 2010.gadā Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta ietvaros ir realizēts projekts „Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi Ventspils pilsētas pašvaldības ēkās”, kur veikti energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi piecās pirmsskolas izglītības iestādēs – „Saulīte”, „Varavīksne”, „Vāverīte”, „Margrieta”, „Zilīte” un arī divās vispārizglītojošās skolās - Ventspils 3.vidusskolā un 2.pamatskolā.

ERAF projekta ietvaros pabeigta jaunās pirmsskolas izglītības iestādes „Bitīte” celtniecība Gāliņciema mikrorajonā. 2010.gadā ievērojami līdzekļi ieguldīti izglītības iestāžu materiāli tehniskās bāzes pilnveidošanai.

Lai uzlabotu pirmsskolas izglītības un izglītības iestāžu infrastruktūru, papildus jau veiktajiem energoefektivitātes un būvniecības darbiem, plānota iestāžu teritorijas labiekārtošana un kapitālo remontdarbu veikšana.

11.2. Vispārējās izglītības iestādes

Ventspils pilsētā darbojas deviņas vispārizglītojošās dienas skolas (viena ģimnāzija, piecas vidusskolas, trīs pamatskolas) un viena vakara vidusskola. 2010./2011. mācību gada sākumā pilsētas vispārējās pašvaldības izglītības iestādēs mācījās 4613 skolēni. Līdz ar nelabvēlīgo demogrāfisko situāciju, skolēnu skaits kopš 2001.gada ar katru gadu sarūk (skat.11.2.1.tabulu). 2010./2011. mācību gadā 1.klasēs tika uzņemti 397 audzēkņi, bet 10.klasēs – 339 audzēkņi.

11.2.1.tabula. Vispārējās izglītības iestāžu skaits Ventspilī un skolēnu skaits tajās

	2000.	2001.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
Iestāžu skaits, t.sk.:	10	10	11	10	10	10	10	10	10	10
pamatskolas	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3
no 1. līdz 9. klasei										
vidusskolas	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
no 1. līdz 12. klasei										
Skolēnu skaits (kopā), t.sk.	6 591	6 661	6 418	6 201	5 918	5 547	5 208	4 962	4 841	4 613
1.-4. klases	2 302	2 096	1 878	1 768	1 678	1 618	1 598	1 565	1 562	1 563
5.-9. klases	3 029	3 260	3 072	2 934	2 763	2 527	2 330	2 166	2 074	1 956
10.-12.klases	1 260	1 305	1 468	1 499	1 477	1 402	1 280	1 231	1 205	1 094

Avots: Ventspils pilsētas domes Izglītības pārvalde

2009./2010. mācību gadā Ventspils pašvaldības vispārīzglītojošajās skolās 5.-12.klasēs palielinājās audzēkņu skaits no citām pašvaldībām, jo valstī notika skolu tīkla reorganizācija un pamazām tiek ieviests finansēšanas modelis "nauda seko skolēnam" (11.2.2.tabula).

11.2.2.tabula. Skolēnu skaits Ventspils pašvaldības vispārīzglītojošajās skolās no citām pašvaldībām

Klase	1.-4.klases	5.-9.klases	10.-12.klases	Kopā
Mācību gads				
2010./2011.	104	144	216	464
2009./2010.	108	160	242	510
2008./2009.	97	146	219	462
2007./2008.	75	130	219	424
2006./2007.	77	130	220	427

Avots: Ventspils pilsētas domes Izglītības pārvalde

2009./2010. mācību gadā vispārīzglītojošās skolas beidza 741 jaunieši, tai skaitā 9.klases – 381 skolēni, 12.klases – 360 skolēni. Vērojama pozitīva tendence, ka ik gadu ir samazinājies to skolu beidzēju īpatsvars, kas beidzot pamatskolu vai vidusskolu nesaņem atestātu – 2009./2010.mācību gada beigās 96,7% 9.klašu beidzēju un 99,4% 12.klašu beidzēji saņēma izglītību apliecinājošu dokumentu. Pilsētas skolēnu mācību sasniegumu rādītāji atbilst valsts vidējā līmeņa sniegumam.

11.2.3.tabula.9. un 12.klašu audzēkņu skaits, kuri saņēmuši izglītības dokumentus par iegūto izglītību.

Mācību gads	9.klašu audzēkņi Saņēma apliecinājumus par vispārējo pamatizglītību		12.klašu audzēkņi Saņēma atestātu par vispārējo vidējo izglītību	
	Audzēkņu skaits	(%)*	Audzēkņu skaits	(%)**
2009./2010.	368	96,7	358	99,4
2008./2009.	421	95,3	422	98,9
2007./2008.	483	94,5	384	97,3

*No visiem 9.klašu beidzējiem

** No visiem 12.klašu beidzējiem

Avots: Ventspils pilsētas domes Izglītības pārvalde

No 2009./2010.mācību gada 9.klašu absolventiem 70% turpina vidējo izglītību vispārīzglītojošajās vidusskolās, 27% - profesionālajās izglītības iestādēs un koledžās un 1,1% - vakara vidusskolās. 70% no visiem 12.klašu absolventiem mācās augstākajās mācību iestādēs un koledžās, bet 7% - vidējās speciālās mācību iestādēs. No visiem absolventiem, kuri mācās augstākajās mācību iestādēs un koledžās, 33% studē inženierzinātņu un dabas zinātņu specialitātēs.

Vakara vidusskolas pamatuzdevums ir nodrošināt vispārējās pamata un vidējās izglītības ieguvu jebkurā vecumā. Ventspils vakara vidusskola nodrošina ne tikai visu 8 licencēto izglītības programmu īstenošanu, bet arī kvalitatīvu sociālo atbalstu ikvienam skolas audzēknim. Vakara vidusskolā pamatizglītību 2008.gadā ieguvuši 15 audzēkņi, 2009.gadā – 19, un 2010.gadā – 34 audzēkņi. Savukārt vidējo izglītību ieguvuši 2008.gadā – 30, 2009.gadā – 36, 2010.gadā – 37 audzēkņi. Katru gadu apmēram 50% no audzēkņiem mācības vakara vidusskolā atsāk pēc 3-20 gadu pārtraukuma. Vakara vidusskolā darbojas arī 1.-6. čigānu (romu) etniskās klases un viena apvienotā (4.–8. klase) mazākumtautību pedagoģiskās korekcijas klase. Tā kā pēdējos gados ir vērojama tendence romu tautības iedzīvotājiem izbraukt no valsts, pastāv iespēja, ka skolēnu skaits šajās klasēs varētu samazināties. 2010.gadā romu etniskajās klasēs mācās 96 audzēkņi, bet 19 turpina izglītību vakarskolas 7.–10.klasēs. Skolā pēdējos gados ir vērojama tendence palielināties pieprasījumam pēc neklātienas izglītības programmas ar latviešu mācību valodu, pie tam izmantojot tālmācības elementus. Pedagogi apguvuši prasmi veidot mācību materiālus MOODLE vidē internetā, un pakāpeniski tiek uzsākta MOODLE mācību vides izmantošana neklātienas programmu audzēkņiem. Nākotnē plānots turpināt mācību materiālu izstrādāšanu un pilnveidošanu, lai nodrošinātu kvalitatīvu vidējās izglītības ieguvu arī tālmācībā.

Ventspils vispārizglītojošajās skolās 2010./2011.mācību gadā strādā 556 darbinieki, no kuriem 420 ir pedagogi. Ventspils pilsētas skolās strādājošajiem pedagogiem 96% ir augstākā pedagoģiskā izglītība, 4% - cita augstākā izglītība. 25% no visiem pedagogiem ir maģistra grāds. Pedagogi aktīvi pilnveido savu profesionālo kompetenci dažādās tālākizglītības programmās, tajā skaitā arī Eiropas finansētajosursos, iesaistās ES fondu projektos. 2010.gada vasarā un rudens brīvlaikā 75 pirmsskolas un sākumskolas skolotāji izmantoja iespējas uz vietas Ventspilī pilnveidot profesionālās kompetences par novitātēm pirmsskolas un sākumskolas izglītības saturā.

Trešo gadu desmit mēnešu garumā Ventspils pilsētas vispārizglītojošo skolu un mācību priekšmetu pedagogi (svešvalodu, matemātikas, fizikas, ķīmijas, bioloģijas, informātikas) saņem konkursa kārtībā piešķirtas mērķstipendijas ESF programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība”. No 2010.gada 1.septembra mērķstipendiju saņem 26 pedagogi. Otrā gadu ilgst projekts „Pedagogu konkurentspējas veicināšana izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos”. 2010. gada 1. pusgadā stipendiju saņēma 41 pedagogs, 2. pusgadā – 160 pedagogs.

Ventspils pilsētas skolas aktīvi iesaistās mācību bāzes un infrastruktūras modernizācijas projektos, kuru ietvaros pilnībā modernizēti dabas zinātņu kabineti. 2006.gadā tika izstrādāta rīcības programma matemātikas, dabaszinātņu un tehnoloģiju mācību priekšmetu klašu aprīkojuma modernizēšanai pilsētas skolās. Piesaistot ES un valsts finansējumu, 2010.gadā ir realizēts projekts „Kvalitatīvai dabaszinātņu apguvei atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšana Ventspils pilsētā”, kur projekta ietvaros 2.,3.,4. un 6.vidusskolā mācību procesa pilnveidošanai tika modernizēta materiālā bāze matemātikas un dabaszinātņu mācību priekšmetu kabinetos. 2010.gadā ir uzsākta projekta „Rietumlatvijas un Rietumlietuvas dabas zinātņu izglītības kvalitātes paaugstināšana” realizācija Ventspils 1. un 2.pamatskolā, 5.vidusskolā un Vakara vidusskolā. Projekta aktivitātēs paredzēta arī pedagogu kvalifikācijas paaugstināšana moderno tehnoloģiju izmantošanā, pieredzes apmaiņa par efektīvākajām mācību metodēm dabaszinātņu mācību priekšmetos, jaunu mācību programmu izveide un pielietošana vispārizglītojošajās skolās. Šobrīd ir morāli un fiziski nolietojusies Ventspils pilsētas vispārizglītojošo skolu mājturības kabinetu infrastruktūra, to ir nepieciešams modernizēt un aprīkot ar mūsdienu prasībām atbilstošu materiāltehnisko bāzi.

Visas pilsētas skolas ir pieslēgtas optiskajam datu pārraides tīklam, katrā skolā darbojas bezvadu internets, kuru bez maksas var izmantot arī jebkurš skolēns. Katrā klasē ir izveidots interneta pieslēgums. Izglītības iestāžu pieslēgums pilsētas optiskajam datu pārraides tīklam nodrošina iespējas mācību procesā izmantot interneta resursus, pieslēgties lielajām pasaules bibliotēkām, lejupielādēt audio un video materiālus, paver iespējas izmantot web konferences režīmu utt.

2010.gadā ir uzsākta bibliotēku informācijas sistēmas „Skolu Alise” ieviešana skolu bibliotēkās, kas nodrošinās skolu bibliotēku iekļaušanos reģiona bibliotēku kopkataloga un vienotas lasītāju datubāzes veidošanā uz reģiona galvenās bibliotēkas – Ventspils bibliotēkas bāzes. 2010.gadā uzsākta projekta „Izglītības iestāžu informatizācija Ventspils pilsētā” realizācija, kura ietvaros Ventspils vispārīzglītojošām skolām tiks piegādāti datori un multimediju tehnikas komplekti, kā arī attīstīti skolu lokālie datortīkli.

Pēdējos gados veiktie energoefektivitātes uzlabošanas projekti samazinājuši izglītības iestāžu uzturēšanas izmaksas un uzlabojuši audzēkņu, pedagogu un tehniskā personāla darba apstākļus. 2008.gadā ar Eiropas ERAF atbalstu ir realizēts projekts „Izglītības iestāžu energoefektivitātes paaugstināšana Ventspils pilsētā”, kura ietvaros tika veikta astoņu Ventspils izglītības iestāžu fasāžu siltināšana un logu bloku nomaiņa, tai skaitā Centra un 1.pamatskolā, 4. un 5.vidusskolā, kā arī ar valsts investīciju programmas atbalstu tika veikti energoefektivitātes pasākumi 6.vidusskolā. 2009. un 2010.gadā ar ERAF ir realizēts projekts „Ventspils pašvaldības izglītības iestāžu infrastruktūras uzlabošana”. Šī projekta ietvaros ir veikti energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi septiņās vispārīzglītojošās skolās – Ventspils Centra pamatskolā, 1.pamatskolā, 1.ģimnāzijā, 2., 4., 5.vidusskolā un Vakara vidusskolā. 2010.gadā Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta ietvaros ir realizēts projekts „Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi Ventspils pilsētas pašvaldības ēkās”, kur veikti energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi divās Ventspils pašvaldības vispārīzglītojošās skolās – 2.pamatskolā un 3.vidusskolā. 2010. gadā ievērojami līdzekļi ieguldīti izglītības iestāžu materiāli tehniskās bāzes pilnveidošanai.

Lai skolēniem ar kustību traucējumiem piedāvātu iespēju mācīties, projekta „Ventspils 6.vidusskolas infrastruktūras uzlabošana izglītojamiem ar funkcionāliem traucējumiem” ietvaros, 2010.gada sākumā Ventspils 6.vidusskolā tika ierīkots lifts, kā arī veikta sanitārā mezgla pārbūve, atjaunots grīdas segums 1., 2. un 3.stāvā un uzstādītas 15 ugunsdrošas durvis.

Par pašvaldības līdzekļiem pēdējos gados veikta virkne dažādu remontu, piemēram, nomainīta grīda 1. pamatskolas sporta zālē, nomainīts jumta segums 2. pamatskolā, veikti mācību kabinetu remontu 1. pamatskolā, Centra pamatskolā, 2.,3.,4.,5. un 6.vidusskolā u.c

Sporta nodarbībām bez skolu sporta zālēm skolēniem iespējams izmantot arī pilsētā esošās mūsdienīgās sporta bāzes sacensībās, ko organizē SIA Olimpiskais centrs „Ventspils” basketbola, ledus un vieglatlētikas hallēs, stadionā un peldbaseinā. 2006.gadā pabeigta daudzfunkcionālas sporta zāles celtniecība pie 3. vidusskolas, savukārt 2008.gadā ir pabeigta sporta centra būvniecība pie 1.ģimnāzijas.

Arvien uzlabojot audzēkņu, pedagogu un tehniskā personāla darba apstākļus, viņu drošību atrodies izglītības iestāžu ēkās, kā arī vēl samazinot ēku uzturēšanas izdevumus, jāveic mūsdienīgu vēdināšanas sistēmu ierīkošana, jāturpina esošo siltumapgādes, elektroapgādes, automātiskās ugunsgrēka atklāšanas, ūdens un kanalizācijas sistēmu renovāciju. Jāturpina iesāktais, kapitāli remontējot mācību kabinetus, klašu un grupu telpas, sporta un aktu zāles u.c.

Ne tikai energoefektivitātes pasākumu īstenošana, bet arī pievilcīgas, sakoptas un drošas pilsētvides, kā arī pieejamības paaugstināšana izglītības iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem ir vienlīdz svarīga. Tāpēc jāturpina iesāktais darbs vides pieejamības nodrošināšanā, kas sevī ietver ērtu piekļuvi izglītības iestādēm un viegli atveramu durvju uzstādīšanu. Ventspils pilsētā tiek veikti pasākumi, lai vispārējo izglītības iestāžu norobežojošās konstrukcijas vizuāli iekļautos Ventspils pilsētvides kopējā tēlā.

11.3. Profesionālās izglītības iestādes

Ventspilī darbojas trīs profesionālās vidējās izglītības iestādes: Ventspils Profesionālā vidusskola; Ventspils mūzikas vidusskola; Rīgas Tehniskās universitātes Liepājas Mācību zinātniski tehniskā kompleksa Ventspils nodaļa.

Ventspils Profesionālā vidusskola

Ventspils Profesionālā vidusskola atrodas pilsētas centrālajā daļā. Skola ir Izglītības un zinātnes ministrijas pakļautības izglītības iestāde ar senām tradīcijām. 2006.gadā tika atzīmēta skolas 100.gadu jubileja. Izglītības iestādes darbība tika uzsākta 1906.gadā kā tirdzniecības skola, 1920.gadā skola pārtop par Ventspils Valsts arodu skolu, bet vēlāk par Ventspils Arodu skolu un komercskolu. Pēc otrā pasaules kara skola turpina savu darbību kā politehnikums, bet 1974.gadā par Ventspils 2.speciālo arodskolu, piecdesmito gadu beigās skola kļūst par Ventspils 20.rodvidusskolu, bet 2008.gadā par Ventspils Profesionālo vidusskolu. Šobrīd skolā īsteno arodizglītības, profesionālās vidējās izglītības programmas, vispārīgā izglītībā izlīdzinošo programmu, kā arī pieaugušo tālākizglītības un profesionālās pilnveides programmas.

2010./2011. mācību gadā skolā mācības uzsāka 603 izglītojamie pārsvarā no Kurzemes reģiona. Skolas sākotnējās profesionālās izglītības piedāvājums aptver vairākas nozares – metālapstrāde un mašīnbūve, autotransports, enerģētika, elektronika, ēdināšanas serviss, viesnīcu komercdarbība, grāmatvedis un metināšana. Pabeidzot skolu kādā no arodizglītības programmām ir iespēja iegūt vispārējo vidējo izglītību, mācoties izlīdzinošā kursā.

Ventspils Profesionālās vidusskolas vīzija ir kļūt par Ziemeļkurzemes kompetences centru - mūsdienīgu, prestižu uz zināšanām un kvalitāti balstītu, sākotnējās profesionālās izglītības, mūžizglītības un tālākizglītības pakalpojuma sniedzēju un profesionālās izglītības metodisko centru. Ventspils Profesionālās vidusskolas misija ir nodrošināt Kurzemes reģiona tautsaimniecības, it īpaši apstrādes rūpniecības un būvniecības sektoros, vajadzībām atbilstoši kvalificēta un Eiropas kopējā darba tirgus prasībām atbilstoša darbaspēka sagatavošanu dažādos kvalifikācijas līmeņos.

11.3.1.tabula. Īstenotās izglītības programmas un iegūstamās kvalifikācijas nosaukums

Īstenotās izglītības programmas nosaukums	Iegūstamās kvalifikācijas nosaukums	Licences derīguma termiņš	Akreditācijas lapas derīguma termiņš
Profesionālās vidējās izglītības programma Enerģētika	Elektriķis	04.10.2015.	16.04.2013.
Profesionālās vidējās izglītības programma Elektronika	Elektronikas tehniķis	29.08.2016..	02.04.2014.
Vispārējās vidējās izglītības izlīdzinošā programma		31.07.2016.	16.04.2013.
Arodizglītības programma Metālapstrāde	Virpotājs	29.08.2016.	02.04.2014.
Profesionālās vidējās izglītības programma Ēdināšanas serviss	Ēdināšanas pakalpojumu speciālists	07.02.2018.	02.04.2014.
Arodizglītības programma Ēdināšanas serviss	Pavārs	04.10.2015.	02.04.2014.
Profesionālās vidējās izglītības programma Komerccinības	Viesnīcu pakalpojumu komercdarbinieks	07.02.2018.	02.04.2014.
Profesionālās vidējās izglītības programma Autotransports	Automehāniķis	08.11.2017.	19.11.2014.
Profesionālās vidējās izglītības programma Grāmatvedība	Grāmatvedis	beztermiņa	
Arodizglītības programma Metālapstrāde	Metinātājs	beztermiņa	

Šobrīd ar ES un Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta atbalstu tiek īstenots Ventspils Profesionālās vidusskolas – Ziemeļkurzemes kompetences centra infrastruktūras attīstības projekts, kura ietvaros plānota mācību korpusu Nr.1 un 2 rekonstrukcija, mācību aprīkojuma iegāde un dienesta viesnīcas korpusa jaunbūve, kā arī veikti energoefektivitātes pasākumi mācību korpusā Saules ielā 14, Ventspilī.

Realizējot projektus, papildu jau esošajām metālapstrādes, automehānikas, enerģētikas, elektronikas, viesnīcu un restorānu servisa programmām, tiks piedāvātas jaunas mācību programmas - būvkonstrukciju galdnieks, ēku inženiertīklu tehniķis, automehatroniķis, frizieris un vizāžists.

Lai nodrošinātu sekmīgu Ziemeļkurzemes kompetences centra darbību, nepieciešams stiprināt pedagogu kapacitāti, kā arī piesaistīt augsta līmeņa speciālistus/pedagogus.

RTU profesionālā vidusskola

Ventspilī darbojas Rīgas tehniskās universitātes Liepājas profesionālās vidusskolas Ventspils nodaļā, un tajā izglītību apgūst 42 audzēkņi 3. un 4.kursā. Jau divus gadus jaunus audzēkņus skola neuzņem, jo ir būtiski samazināts budžeta vietu skaits. Ir jau parakstīta vienošanās, ka no 2011.gada 1. aprīļa Liepājas profesionālā vidusskola tiek atdalīta no RTU un nākotnē varētu būt Liepājas pašvaldības izglītības iestāde, kura izskata iespēju Ventspils nodaļā izglītības pakalpojumu tālāk neattīstīt.

Mūzikas vidusskola

Ventspils Mūzikas vidusskola darbojas Ventspils Vecpilsētā. Vidusskolā mācās 80 audzēkņi, bet mūzikas skolā – vidēji 320 audzēkņi.

Ventspils Mūzikas vidusskola, kā Tautas konservatorija, dibināta 1928. gadā, nosaukums Ventspils Mūzikas vidusskola un finansējums no valsts budžeta ir kopš 1945./46. mācību gada. Skolas misija ir jauno mūziķu audzināšana un aktīva līdzdalība Ventspils un Ziemeļkurzemes kultūras izaugsmē.

Ventspils Mūzikas vidusskola piedāvā gan iespēju pilnveidot sevi izvēlētajā specialitātē profesionālās vidējās un profesionālās ievirzes klasiskās un džezas mūzikas programmās (klavieru, vijoles, alta, čella, kontrabasa, flautas, obojas, klarnetes, fagota, mežraga, trompetes, trombona, tubas, eifonija, saksofona, sitaminstrumentu spēle, diriģēšana, vokālā māksla, mūzikas vēsture un teorija, kā arī ģitāras, basģitāras, sitaminstrumentu, taustiņinstrumentu spēle un dziedāšana), gan aktīvu un daudzveidīgu darbošanos dažādos skolas kolektīvos – simfoniskajā un pūtēju orķestrī, bigbendā, dažādos ansambļos. Audzēkņi koncertē pilsētas Kultūras centrā, skolās, Pārventas bibliotēkā, Livonijas ordeņa pilī, Teātra namā *Jūras vārti*, Ziemeļkurzemes reģiona mūzikas skolās, citviet Latvijā un ārzemēs. Vasaras brīvlaikā Skola organizē mūsdienas ritma mūzikas un akadēmiskās vokālās mākslas meistarklases, visa gada garumā skolā notiek konkursi, pedagogu kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumi, dažādu mākslinieku koncerti. 2011./12. mācību gadā tiks uzsākta apmācība jaunā profesionālās izglītības programmā Mūzikas tehnoloģiju speciālists - skaņu režisors.

Skolas ēkas celtas 1910. un 1912.gadā, bet Mūzikas vidusskolas vajadzībām pielāgotas 1964.gadā. Jau 2004.gadā ir saņemts sertificēta būvinženiera slēdziens par ēku kritisko stāvokli. 2010.gada jūnijā Ventspils pilsētas pašvaldība pārstrādāja Ventspils daudzfunkcionālā kultūras centra projekta koncepciju, iekļaujot tajā Ventspils Mūzikas vidusskolu. 2010.gada decembrī pabeigta sīču projekta izstrāde projektam „Ventspils Mūzikas vidusskola ar koncertzāles funkciju”. Projekts ir nozīmīgs un finanšu resursus ietilpīgs, lai to realizētu nepieciešams Eiropas Savienības fondu atbalsts.

11.4. Interesešu un profesionālas ievirzes izglītības iestāde

Profesionālas ievirzes un interesešu izglītības iestādes veic ne tikai izglītības funkciju, bet arī tām ir svarīga loma bērnu un jauniešu brīvā laika pavadīšanā.

Ventspilī darbojas trīs profesionālās ievirzes izglītības iestādes un viena interesešu izglītības iestāde: Ventspils Mūzikas skola (strukturvienība pie Ventspils Mūzikas vidusskolas); Ventspils Mākslas skola; Ventspils sporta skola Spars; Jaunrades nams.

2010.gadā pašvaldības ārpuskolas mācību iestādes apmeklēja 2780 audzēkņi. 1213 audzēkņi izmantoja iespēju brīvo laiku pavadīt dažādās vasaras nometnēs

Ventspils Mūzikas skola īsteno šādas izglītības programmas: Taustiņinstrumentu spēle (klavierspēle), Stīgu instrumentu spēle (vijoles, alta, čella, kontrabasa spēle), Pūšaminstrumentu spēle (flautas, klarnetes, saksofona, trompetes, trombona, trubas spēle), Mūzikas vēsture un teorija, Mūzika - estrādes un džeza mūzika (klavieru, ģitāras, basģitāras, sitaminstrumentu spēle un dziedāšana).

Ventspils Mākslas skola dibināta 1992.gadā. 2006.gadā skola ieguva licenci "Vizuāli plastiskās mākslas" profesionālajai programmai. Vidēji gadā mācās 200 audzēkņi, strādā septiņi pedagogi. Ventspils Mākslas skolā audzēkņi apgūst sekojošus mācību priekšmetus – zīmēšanu, gleznošanu un darbu materiālā, kompozīciju, veidošanu, un mākslas valodas pamatus. Ventspils Mākslas skolas ēka tika pilnībā renovēta 2008.gada maijā.

11.4.1.tabula. Audzēkņu skaits Ventspils Mākslas skolā

	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Grupu skaits	13	13	13	14	14	15	15
Audzēkņu skaits	159	156	171	188	197	227	182
Audzēkņu skaits grupās (vidēji)	12,23	12,00	13,15	13,43	14,07	15,13	12,13

Avots: Ventspils pilsētas domes Izglītības pārvalde

Ventspils pilsētas sporta skola „Spars” ir pašvaldības profesionālas ievirzes izglītības iestāde. Tā nodrošina šādas sporta veidu programmas: basketbols, BMX, džudo, peldēšana, smaiļošana un kanoe airēšana, sporta vingrošana, vieglatlētika, šorttreks, svarcelšana, šaušana. Jaunatnes sporta programmas galvenais uzdevums ir augsta līmeņa sportistu sagatavošana Latvijas izlasei, pārstāvēt valsti Eiropas, pasaules līmeņa sacensībās un Olimpiskajās spēlēs.

Ventspils Jaunrades nams īsteno bērnu un jauniešu interesešu izglītības programmas, kā arī piedāvā mūžizglītības nodarbības. Jaunrades nams organizē konkursus, koncertus, sacensības, festivālus, skates, izstādes. Tā darbības virzieni ir bērnu un jauniešu brīvā laika organizēšana, darbs ar bērniem un jauniešiem viņu spēju attīstīšanā un izkopšanā, metodisku ieteikumu, pasākumu nolikumu izstrāde un sadarbība ar bērnu un jauniešu organizācijām, skolēnu pašpārvaldēm, pilsētas skolēnu domi.

Ventspils Jaunrades nama audzēkņi ir pirmsskolas vecuma bērni, skolas vecuma bērni un jaunieši, kā arī jaunieši līdz 25 gadu vecumam. Lai arī pēdējos gados samazinās vispārīzglītojošo skolu skolēnu skaits, Jaunrades nama audzēkņu skaits pieaug: 2007./2008.māc.g. – 1208, 2008./2009.māc.g. – 1271, 2009./2010.māc.g. – 1348, 2010./2011.māc.g. – 1508.

Jaunrades namā tiek īstenotas 57 interesešu izglītības programmas. Pēdējo trīs mācību gadu laikā, realizējot Jaunrades nama attīstības koncepciju, izstrādātas un atvērtas jaunas programmas

tehniskajā jaunradē un tehnoloģijās: robotikas, kino-video, radioelektronikas, kokapstrādes, lidmodelistu un velo klubs, mūzikas tehnoloģijas, datorizaina studija. Nodarbības notiek katrai programmai atbilstoši iekārtotās un mūsdienīgi aprīkotās telpās. Sadarbībā ar Starptautisko rakstnieku un tulkotāju māju, izveidota Jauniešu literārās jaunrades un komunikāciju studija. Paplašinoties nodarbību telpām, Jaunrades nams piedāvā nodarbības interaktīvo spēļu klubā, muzikālo teātri, veidošanas studiju, nodarbības pirmsskolas vecuma bērniem „Kustības caur rotaļām” un gidu sagatavošanas grupu. Nodarbībām un koncertdarbībai izmantojama ar skaņu un gaismu tehniku aprīkota Lielā zāle, Deju zāle un Kamerzāle. Jaunrades nama pagalms aprīkots ceļu satiksmes zinību praktiskai apgūšanai – tajā iebūvēti luksofori, iezīmētas gājēju pārejas, izvietotas ceļazīmes. Drošības zinību skolā, kopā ar attiecīgās jomas speciālistiem, piedāvā praktiski apgūt ceļu satiksmes drošību, ugunsdrošību, drošību uz ūdens, zināšanas, kā sevi aizsargāt interneta vidē u.c. Pagalms ir drošs un aprīkots audzēkņu aktivitātēm svaigā gaisā – konkursiem, koncertdarbībai un organizētai atpūtai.

11.4.2.tabula. Audzēkņu skaits Jaunrades namā

	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Grupu skaits	85	85	87	99	101	100	115
Audzēkņu skaits	1076	1089	1095	1208	1271	1348	1508
Audzēkņu skaits grupās (vidēji)	13,20	12,81	12,59	12,20	12,58	13,48	13,11

ERAF projekta ietvaros izveidotajā, jaunatvērtajā Ventspils Jaunrades namā ir iebūvēts digitālais planetārijs un izvietota Saules un nakts novērojumu observatorija, kur demonstrē astronomijas izglītojošas filmas, lasa interaktīvas lekcijas par Visuma uzbūvi un aktualitātēm astronomijā, kā arī veic praktiskus debesobjektu novērojumus. Ventspils Jaunrades namā jebkurā publiskajā telpā var iekļūt cilvēki ar kustību traucējumiem, darbojas lifts. Namā strādā 53 pedagogi un 2 lektori planetārijā.

Jaunrades nams piedalās arī mūžizglītības nodrošināšanā.

Lai arī iestādes dibināšanas pamatuzdevums bija cits, bērnu un jauniešu apmācības moderno tehnoloģiju lietošanā notiek arī Ventspils Digitālajā centrā. Kopš centra atklāšanas 2005. gada augustā šeit savas zināšanas papildinājuši vairāk nekā 2500 Ventspils skolēni, ir organizētas Latvijas un starptautiskā mēroga skolēnu informātikas olimpiādes, notiek IKT mācību materiālu izstrāde, kopā ar skolēniem tiek veidotas filmas, prezentācijas, organizēti jauniešu īsfilmu un audio festivāli

11.5. Augstākās izglītības iestādes

Ventspilī darbojas piecas augstākās izglītības iestādes: Ventspils Augstskola; Rīgas Tehniskās universitātes Ventspils filiāle; Baltijas Starptautiskā akadēmija; Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības augstskolas Ventspils nodaļa; Juridiskās koledžas Ventspils filiāle.

Ventspils Augstskola

Pilsētas attīstībai, dzīves videi un tēlam ļoti nozīmīga ir Ventspils Augstskolas darbība. *Ventspils Augstskola* ir dibināta 1997.gadā, akreditēta 1999.gadā. Neskatoties uz to, ka tā nav pašvaldības kompetence, Ventspils pašvaldība piedalās augstskolas finansēšanā. Latvijas iedzīvotāju aptaujā starp astoņām Latvijas augstskolām Ventspils Augstskolai dots trešais augstākais pozitīvais vērtējums⁵⁴. Ņemot vērā, ka tā ir salīdzinoši jauna augstskola, vērtējumu var uzskatīt kā augstu.

⁵⁴ Pozitīvs vērtējums - LU – 73,7%, LLU – 64,2%, VeA – 52,3%, Daugavpils Universitāte – 50,0%, Rīgas Ekonomikas augstskola – 49,6%, Liepājas Universitāte – 47,4%, Vidzemes Augstskola – 40,0%, Rēzeknes augstskola – 38,2%. SKDS „Latvijas iedzīvotāju viedokļu noskaidrošana par Ventspils pilsētas tēlu”. Pirmie rezultāti, 2009.gada augusts.

Ventspils Augstskolā darbojas trīs fakultātes:

- Ekonomikas un pārvaldības fakultāte;
- Informācijas tehnoloģiju fakultāte;
- Tulkošanas studiju fakultāte.

Augstskola pieejamas studijas gan budžeta, gan arī maksas studiju vietās 1.līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmā, bakalaura studiju programmās, maģistra studiju programmās un doktora studiju programmā (Valdoniecība) un starpaugstskolu doktoru studiju programmā (Biznesa vadība, ko realizē Banku augstskola, Rīgas Starptautiskā ekonomikas un biznesa vadības augstskola un Ventspils Augstskola).

2009./2010. akadēmiskajā gadā Ventspils Augstskolā mācījās vairāk kā deviņi simti studentu (skatīt 11.5.1.tabulu) un strādāja ap 60 pasniedzēju, no kuriem 40% ir zinātņu doktora grāds. Pēdējos gados studentu skaits augstskolā ir palielinājies, kas nav raksturīga tendence Latvijas augstskolām kopumā.

Ventspils Augstskolas ārvalstu sadarbības partneri studiju procesa nodrošināšanai un zinātniskā darba veikšanai ir daudzās Eiropas valstīs – Vācijā, Norvēģijā, Somijā, Zviedrijā, Īrijā, Dānijā, Itālijā, Polijā, Lietuvā, Igaunijā. Ventspils Augstskola ir ES programmu "Socrates/Erasmus" un "Leonardo da Vinci" dalībiece, kuru ietvaros augstskolas studenti ir iespēja vienu studiju semestri pavadīt kādā no Eiropas augstskolām. Bez tam augstskola aktīvi sadarbojas ar pārējām Latvijas augstākajām izglītības iestādēm.

11.5.1.tabula. Studējošo skaits Ventspils augstskolā pa programmām

Studiju programma	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
1.līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programma "Informācijas tehnoloģijas"	-	-	-	-	30	36	45	35	22	13	6
BSP "Datorzinātnes"	-	-	81	123	81	191	181	169	131	116	125
BSP "Sociālo zinātņu bakalaura grāda iegūšanai vadībzinātnē"	205	325	408	430	415	373	293	257	244	230	230
BSP "Tulkošana angļu-latviešu-krievu/vācu valodā"	67	81	103	113	115	131	134	143	163	196	225
BSP "Tulkošana vācu-latviešu-krievu/angļu valodā"	36	35	52	59	59	62	52	65	68	56	59
MSP „Uzņēmējdarbības vadība”	-	-	39	71	70	69	80	59	68	59	65
MSP „Datorzinātnes”	-	-	-	-	-	-	19	31	31	23	28
MSP „Tulkošana un terminoloģija”	-	-	-	-	-	-	43	60	53	38	24

Studiju programma	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
PMSP „Juridisko tekstu tulkošana”	-	-	-	-	-	-	-	-	28	56	63
Starpaugstskolu doktora studiju programma „Biznesa vadība”	-	-	-	-	-	-	-	-	10	16	19
Starpaugstskolu doktora studiju programma „Valodniecība”	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
BSP „Elektronika”	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	68
KOPĀ:	308	441	683	796	770	862	847	819	818	830	914

Augstskola ir apgādāta ar mūsdienīgu, mācību un pētījumu darbam piemērotu informatīvo un tehnisko nodrošinājumu, tai skaitā četrām datorklasēm ar 120 darba vietām un lingvistikas laboratoriju. Augstskolas bibliotēkā ir 100 lasītāju vietas un amfiteātra auditorija ar 180 vietām un pilnu multimediju aprīkojumu un sinhronās tulkošanas kabīnēm. Turpat ir arī labiekārtota studentu dienesta viesnīca, kurā kopš 2009.gada paplašināšanas gultas vietas pieejamas visiem VeA studentiem, kuriem ir tāda nepieciešamība.

Citas augstskolas

Tehniskās universitātes Ventspils filiāle strādā vienoti ar Rīgas Tehnisko universitāti. Šeit tiek piedāvātas vairākas bakalaura studiju programmas: elektronika, enerģētika un elektrotehnika, telekomunikācijas, elektrotehnoloģiju datorvadība, būvzinātne, datorsistēmas, inženiertehnika, mehānika un mašīnbūve, transports, ekonomika, uzņēmējdarbība un vadīšana, kā arī muitas vadīšana un nodokļi. Studējošo skaits sākot ar 2003.gadu ik gadu samazinās par aptuveni 30-60%.

Baltijas Starptautiskās akadēmijas Ventspils filiāle piedāvā divas akreditētas programmas: tiesību zinātne un uzņēmējdarbība. Gadā vidēji mācās 140 studentu, ap 60% no tiem tiesību zinātnes programmā. Ventspils filiālē pamatdarbs ir astoņiem pasniedzējiem, darbojas arī vieslektori no Rīgas.

Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības augstskolas Ventspils nodaļa piedāvā četras akreditētas studiju programmas: profesionālo bakalaura studiju programmu „Skolotājs” ar kvalifikāciju „Pirmsskolas un sākumskolas skolotājs” un „Pirmskolas izglītības skolotājs”, profesionālo studiju programmu „Komercedarbība un uzņēmuma vadība” un 1. līmeņa profesionālā studiju programma „Komercedarbības organizācija”. 2006.gadā studēja 182 studenti

Juridiskās koledžas Ventspils filiāle izvietota Ventspils 1.ģimnāzijas telpās un piedāvā sekojošas akreditētas pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmas: tiesību zinātne ar kvalifikāciju „Jurista palīgs”, cilvēku resursu vadība ar kvalifikāciju „Personāla speciālists”, nekustamā īpašuma pārvaldīšana un apsaimniekošana ar kvalifikāciju „Nekustamā īpašuma pārvaldnieks”.

11.6. Mūžizglītība

Iedzīvotāju interešu un profesionālās izglītības jomā Ventspilī darbojas 14 organizācijas, kuras piedāvā vairāk nekā 60 kursus. Šajās organizācijās zināšanas angļu valodā, datorzinībās, kultūras

vēsturē, ekonomikas pamatos, psiholoģijā, latviešu valodā un citās jomās papildina vairāk nekā 2400 pilsētas iedzīvotāju.

Aktīvi strādājošiem cilvēkiem ir iespējas paaugstināt savu izglītības un profesionālo līmeni, izmantojot iespējas, ko nodrošina Ventspils Augstskolas Mūžizglītības nodaļa. Šīs iespējas var realizēt sekojošos veidos:

- Tālākās izglītības institūts piedāvā kursus kultūrizglītībā, psiholoģijā, filozofijā, kultūrtūrismā, dabaszinātnēs, kultūras, mākslas, mūzikas un kino vēsturē;
- Valodu apguves un pilnveides kursi - angļu valoda piecos zināšanu līmeņos, starptautiski atzīts sertifikāts, iespēja apgūt arī vācu, franču, norvēģu, zviedru, spāņu un japāņu valodas;
- IT kompetences kursi – Kopš 2005. gada Ventspils Augstskola, sadarbībā ar Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju asociāciju un Microsoft Latvija, kļuvusi par Unlimited potential – mācību centru, kas piedāvā interesentiem datorapmācību;
- Izglītības projekts - Uzņēmējdarbības Akadēmija piedāvā profesionālo zināšanu apguvi un pilnveidi uzņēmējdarbībā un pārvaldībā atsevišķu kursu vai moduļu veidā pēc VeA piedāvājuma vai pēc dažādu institūciju pasūtījuma;
- Kursi pašnodarbinātības un uzņēmējdarbības uzsākšanai;
- Kursi vidusskolniekiem – Sagatavošanas kursi 12.klases centralizētajiem eksāmeniem matemātikā un angļu valodā.
- Lai skolniekiem radītu interesi par dabaszinātnēm un elektroniku, ar Ventspils pilsētas domes finansiālu atbalstu tiek piedāvāts īpašs 40 akadēmisko stundu kurss – Mūsdienu dabaszinātnes un tehnoloģijas.

2010.gadā uzsākts projekts ar sekojošiem mērķiem: radīt pamatu Augstākās uzņēmējdarbības skolas izveidei Ventspilī; izveidot Ventspils Augstskolā Inženierapmācības centru ar specializāciju elektronikā un aparātībūvē; izstrādāt jaunus uzņēmējdarbības un pēcdiploma inženierapmācības kursu programmas; izveidot Mūžizglītības informācijas centru.

Ventspils pilsētas pašvaldības iestāde "Ventspils Digitālais centrs" iedzīvotājiem sniedz apmācības datorlietotāju pamatiemaņās, ieinteresē jauniešus programmēšanā, datu apstrādē, moderno tehnoloģiju pielietošanā audio un video materiālu sagatavošanā. Šeit iespējams izmantot multimediju lasītavu, skatīties filmas, klausīties mūziku, iepazīties ar uz vietas izveidotajiem mācību un uzziņu materiāliem par kosmosu, jaunumiem modernajās tehnoloģijās. Ventspils Digitālajā centrā tiek organizēti semināri un pieredzes apmaiņas forumi Eiropas Savienības projektu izstrādātājiem un realizētājiem.

Ventspils Digitālais centrs veic arī Ventspils pieaugušo izglītības centra funkcijas, latviešu un krievu valodās apmācot iedzīvotājus moderno tehnoloģiju lietošanā un izstrādājot multimēdiju mācību materiālus. 2009. gadā klātienē apmācīti ap 1000 iedzīvotāju. Lai nodrošinātu izglītības iespējas arī tiem iedzīvotājiem, kam fiziski kursus apmeklēt nav ērti, tiks izveidota tālmācības sistēma.

Bez tam Ventspils Digitālais centrs ir sertificēts arī kā eAttīstības centrs un sniedz atbalstu Ventspils pilsētas un visas Ziemeļkurzemes reģiona iedzīvotājiem moderno tehnoloģiju un interneta resursu lietošanā un digitālās plaisas samazināšanā. Iedzīvotāji šeit var nokārtot 3 dažādu līmeņu eksāmenus un iegūt Eiropas datorprasmes sertifikātu ECDL. 2009.gadā eksāmenu kārtoja vairāk nekā 70 iedzīvotāji.

SIA KIF "Biznesa komplekss" grāmatvedības un finansu koledža sniedz kvalifikācijas celšanas kursu programmā „Balance un nodokļi”.

Attiecībā uz pieaugušo izglītību, iedzīvotāju aptaujas rezultāti norāda, ka vairāk ir tādu iedzīvotāju, kas tanī nav ieinteresēti, nekā tādi, kas ir ieinteresēti, tomēr pozitīvi, ka pēdējā gadā ir pieaudzis ieinteresēto skaits⁵⁵. Vislielākā nepieciešamība norādīta valodu kursiem.

11.7. Izglītības vadība

Ventspils izglītības pārvalde īsteno Ventspils pilsētas domes lēmumus izglītības jomā, plāno izglītības attīstību pilsētā, veic iedzīvotāju prasību izpēti izglītības jomā, savas kompetences ietvaros izdara nepieciešamās izmaiņas mācību un audzināšanas iestāžu tīklā, iesniedz priekšlikumus Ventspils pilsētas domei par to izvietojumu, dibināšanu, reorganizēšanu un slēgšanu, saskaņojot ar Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministriju, nodrošina Izglītības pārvaldei pakļauto iestāžu darbību, organizē metodisko darbu, risina to remontu un materiāli tehniskās apgādes jautājumus. Izglītības pārvalde uzrauga un kontrolē Bērnu tiesību aizsardzības likuma un citu bērnu tiesību aizsardzību regulējošo normatīvu aktu ievērošanu pašvaldības izglītības iestādēs, izglītības jautājumos sniedz informatīvu atbalstu un palīdzību ikvienam iedzīvotājam.

⁵⁵ 2009.gada aptaujā: 39% ir ieinteresēti kursu apmeklēšanā, 51% - nav ieinteresēti. 2010.gada aptaujā: 44% ir ieinteresēti kursu apmeklēšanā, 47,5% - nav ieinteresēti. Galvenie iemesli kāpēc neapmeklē kursus ir: līdzekļu trūkums, laika trūkums, nav intereses. Ventspils iedzīvotāju aptauja". SKDS, 2010.gada oktobris.

12. Kultūrvide

- *Kultūrvēsturiskais mantojums*
- *Kultūras infrastruktūra*
- *Bibliotēkas*
- *Muzeji*
- *Kultūras iestādes*
- *Kultūras pasākumi*

Pilsētas kultūrvidi veido tās kultūrvēsturiskais mantojums, kultūras institūciju infrastruktūra, dažādi pasākumi un paši cilvēki. Pašvaldības pienākums ir rūpēties par kultūru un sekmēt tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu un tautas jaunrades attīstību (organizatoriska un finansiāla palīdzība kultūras iestādēm un pasākumiem, atbalsts kultūras pieminekļu saglabāšanai u.c.)⁵⁶.

12.1. Kultūrvēsturiskais mantojums

Ventspils ir vēsturiska pilsēta, kur vairāk nekā septiņu gadsimtu periodā uzkrāts ievērojams kultūrvēsturiskā mantojuma apjoms. Daļai no šī mantojuma ir piešķirts valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu statuss. Saskaņā ar LR Kultūras ministrijas 1998.gada 29.oktobra rīkojumu Nr.128 „Par valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstu” Ventspilī atrodas 46 valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi.

Kopš 1993.gadu pašvaldība ieguldījusi ievērojamu darbu pilsētas kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā un atjaunošanā, restaurēti tādi izcili kultūras mantojuma objekti kā: Livonijas ordeņa pils, Vecpilsētas tirgus laukums, 18. gs. celtā Kurzemes hercogistes senākā skolas ēka (Skolas ielā 3), Starptautiskais rakstnieku un tulkotāju nams (Annas ielā 13), Ventspils bibliotēkas ēka (Akmeņu ielā 2), Digitālais centrs (Akmeņu ielā 3), 19.gs. beigās celtā „Smiltnieku” dzīvojamā ēka (pārcelta no Pārventas un eksponēta Piejūras brīvdabas muzejā Riņķa ielā 2), Jaunrades nams (bijušais Latviešu biedrības nams Maiznieku ielā 11), Ventspils šaursliežu dzelzceļa aktīvā ekspozīcija ar vēsturisko ēku – Mazirbes, Pļavas stacijas, Aizputes depo replikām un vēl citi objekti.

Kopš 1995.gada ēku īpašniekiem Vecpilsētā, Ostgalā, Jaunpilsētā un Vasarnīcu rajonā bija iespēja saņemt pašvaldības aizdevumu ēku ārdarbu veikšanai ar iespējamu aizdevuma atlaidi, ja darbi ir veikti kvalitatīvi, atbilstoši pašvaldības izvirzītajām prasībām. Šī prakse kopš 2007.gada tika pārtraukta likumdošanas prasību dēļ.

12.2. Kultūras infrastruktūra

Ventspils pilsētas kultūras infrastruktūru veido bibliotēkas, muzeji, kultūras centrs, teātra nams, kino, kā arī izglītības iestādes kultūras nozarē. Kultūras pasākumu norises vietas nav saistītas tikai ar konkrētām kultūras institūciju ēkām, bet tos var rīkot daudzviet pilsētā – arī sporta zālēs, parkos, ielās. Tāpēc pilsētas kultūras institūcijas cieši sadarbojas ar izglītības un sporta institūcijām. Bez tam kultūras nozare ir ļoti cieši saistīta ar tūrismu. Pilsētas kultūrvēsturiskie objekti, dažādi kultūras pasākumi piesaista pilsētai apmeklētājus. Pašvaldības galvenie kultūras dzīves veidotāji un virzītāji ir Kultūras centrs, Ventspils muzejs un Ventspils bibliotēka.

Iedzīvotāju aptaujas rezultāti liecina, ka Ventspils iedzīvotāji ir ļoti apmierināti ar kultūras dzīvi pilsētā un tās intensitāti. Pie tam iedzīvotāju pozitīvais vērtējums pa gadiem paaugstinās⁵⁷.

⁵⁶ Likums „Par pašvaldībām”, 15.panta 5.punkts.

⁵⁷ 2010.gadā 85% iedzīvotāju ir apmierināti ar kultūras dzīvi kopumā, bet 3% nav apmierināti. 78% ir apmierināti ar kultūras dzīves intensitāti, 6,5% nav apmierināti. Ventspils iedzīvotāju aptauja. SKDS, 2010.gads.

12.3. Bibliotēkas

Ventspils bibliotēka ir pašvaldības kultūras, izglītības un informācijas iestāde. Bibliotēka veic iespieddarbu, elektronisko izdevumu, rokrakstu un citu dokumentu uzkrāšanu, sistematizēšanu, katalogizēšanu, bibliografēšanu un saglabāšanu, un nodrošina informācijas pieejamību un izmantošanu iedzīvotājiem. To veido 5 struktūrvienības:

- Galvenā bibliotēka;
- Bērnu bibliotēka (atrodas Galvenās bibliotēkas ēkā);
- Pārventas bibliotēka;
- Gāliņciema bibliotēka;
- Ventspils Augstskolas bibliotēka.

Institucionāli visas bibliotēkas ir viena pašvaldības iestāde - Ventspils bibliotēka ar struktūrvienībām.

Neskatoties uz to, ka iedzīvotāju skaits pilsētā sarūk, ik gadu palielinās reģistrēto lasītāju un bibliotēku apmeklējumu skaits. 2010.gadā reģistrēto lasītāju skaits sasniedza 11 985. Ik gadu palielinās arī apmeklējumu skaits, 2010.gadā apmeklējumu bija par 12% vairāk nekā 2009.gadā (skat. 12.3.1.tabulu).

Kopš 2004.gada tiek reģistrēti arī bibliotēkas virtuālie lietotāji – bibliotēkas interneta resursu (mājas lapa, e-katalogs) apmeklējumu skaits, kas līdz 2007.gadam palielinājās. Pēc tam rādītāji pa gadiem ir mainīgi, tas varētu būt saistīts ar globālajā interneta tīmeklī pieejamo informācijas, publikāciju un citu materiālu daudzumu.

12.3.1.tabula. Ventspils bibliotēkas darbības rādītāji

	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
Reģistrēto lasītāju skaits	8092	8 375	9 437	10 422	11 985
Apmeklējumu skaits	205 789	216 736	230 039	262 929	294 609
Izsniegto vienību skaits	215 887	338 528	386 120	433 636	465 823
Bibliotēkas interneta resursu apmeklējums	153 016	193 159	134 852	144 4378	124 635

Avots: Ventspils bibliotēka

Bibliotēkās lasītājiem ir pieejami vairāk kā 206 tūkstoši iespieddarbu, 100 periodisko izdevumu un 8000 audiovizuālo materiālu dažādās valodās.

Veiktā bibliotekāro procesu automatizācija – komplektēšana, katalogizācija, elektroniskā kataloga un novadpētniecības datubāzes veidošana un apmeklētāju elektroniska reģistrācija nodrošina iespēju piedāvāt lasītājiem mūsdienīgus informācijas pakalpojumus. Apkopotā informācija atrodama internetā - elektroniskajā kopkatalogā <http://katalogs.biblioteka.ventspils.lv>. Galvenajā bibliotēkā ir 42 interneta darba stacijas, Bērnu bibliotēkā - 13, Pārventas bibliotēkā - 7, Gāliņciema bibliotēkā – 3, bet Ventspils Augstskolas bibliotēkā – 8 interneta darba stacijas. Bibliotēkās tiek piedāvāts arī bezvadu interneta pieslēgums. Ventspils bibliotēkas Reģionālais Mācību centrs iedzīvotājiem piedāvā bezmaksas konsultācijas darbam ar datortehniku un palīdz apgūt prasmes interneta izmantošanā, apmāca izmantot īpašās iekārtas cilvēkiem ar redzes traucējumiem.

Galvenās bibliotēkas, Bērnu bibliotēkas, Pārventas bibliotēkas un Ventspils augstskolas bibliotēkas ēkas un telpas ir labā stāvoklī.

Ventspils Augstskolas bibliotēkas (izveidota 1997.gadā) rīcībā kopš 2000.gada ir jaunas, plašas bibliotēkas telpas. 2005.gadā tika pabeigta Galvenās bibliotēkas rekonstrukcija. Pārventas bibliotēkas jaunā ēka ir uzcelta 2009.gadā. Ēka ir 21.gadsimta bibliotēka un vienlaikus arī sabiedriskais un kultūras centrs. Tajā atrodas arī iedzīvotāju informācijas centrs un Ventspils Digitālā

centra filiāle. Pārventas bibliotēkas ēka Latvijas Būvnieku asociācijas rīkotajā skatē tika atzīta par gada labāko būvi 2009.gadā, savukārt Latvijas Arhitektu savienība bibliotēkai piešķīra 2009.gada Lielo balvu. Gāliņciema bibliotēka izveidota 1954.gadā, 2003.gadā tā saņēma jaunas telpas. Tomēr pēdējos gados, bibliotēkas pakalpojumu klāstam paplašinoties, pieaugot apmeklētāju skaitam un pieprasījumam, bibliotēkas telpas ir kļuvušas par šauru, kas apgrūtina darbu ar bērnu un jauniešu mērķa grupām. Ņemot vērā to, ka mikrorajonā atvērta jauna pirmskolas izglītības iestāde „Bitīte” un palielinājies Gāliņciema iedzīvotāju skaits, aktuāla ir šīs bibliotēkas paplašināšana.

Ventspils bibliotēkās tiek ieviesti dažādi tehniskie jauninājumi, kas uzlabo bibliotēkas apmeklētāju apkalpošanu. Populāri un bieži izmantoti ir pie Pārventas bibliotēkas un pie Galvenās bibliotēkas izvietotie grāmatu nodošanas termināli, kas ļauj lasītājiem nodot izlasītās grāmatas laikā, kad bibliotēka slēgta. Galvenajā bibliotēkā ir pašapkalpošanās grāmatu saņemšanas un nodošanas iekārta. Ir uzsākta iedzīvotāju, kuri ierobežotas pārvietošanās dēļ nevar apmeklēt bibliotēku, apkalpošana mājās. Sadarbojoties ar Sociālo dienestu un medicīnas iestādēm, šo pakalpojumu varētu attīstīt plašāk.

Ventspils bibliotēka aktīvi iesaistās arī mūžizglītības funkcijas nodrošināšanā. Latvijas valsts un Bila&Melindas Geitsu fonda līdzfinansētā publisko bibliotēku attīstības projekta ietvaros 2007. gada nogalē Ventspils bibliotēkā izveidots reģionālais mācību centrs, kas aprīkots ar stacionāru un mobilo datorklasi. Latvijas pašvaldību publisko bibliotēku attīstības projekta „Trešais tēva dēls” ietvaros, bibliotēkas personāls apguvis informācijas tehnoloģiju, e-pakalpojumu sniegšanas un citas prasmes. Mācību centru izmanto ne tikai bibliotekāru un informācijas speciālistu apmācībām un profesionālai pilnveidei, jaunu tehnoloģiju apguvei, bet arī kā apmācību centru iedzīvotājiem.

12.4. Muzeji

Muzeju darbību Ventspilī organizē pašvaldības struktūrvienība „Ventspils muzejs” ar šādām filiālēm:

- Livonijas ordeņa pils;
- Piejūras brīvdabas muzejs;
- Ziemeļkurzemes amatniecības centrs – Amatu māja;
- H.Dorbes memoriālais muzejs.

12.4.1.tabula. Ventspils muzeju apmeklējumu skaits

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
Livonijas ordeņa pils	39 599	41 399	41 899	41 439	26 303	34644
Piejūras brīvdabas muzejs	49 340	49 987	49 112	46 868	31 838	63 891
Amatu māja	-	-	-	12 482	10 021	13 300
H.Dorbes muzejs	1 207	905	1 499	1 833	1 698	1 721
Kopējais Ventspils muzeju apmeklējums	90 146	92 291	92 510	102 622	69 860	113 556
T.sk. ārvalstu tūristu muzeju apmeklējumi	6 527	10 779	14 059	12 322	9 652	13 763

Avots: Ventspils muzejs

Ventspils muzeja misija ir Ventspils pilsētas un novada garīgo un materiālo vērtību, kā arī mūsdienu vēstures liecību vākšana, glabāšana, izpēte un popularizēšana ar mērķi parādīt pilsētas un novada vietu un devumu Latvijas vēsturē, audzinot vietējo patriotismu un sekmējot kultūras tūrisma attīstību.

Livonijas ordeņa pils ir izcils valsts nozīmes kultūras piemineklis un labāk zināmais Ventspils muzejs. Muzejs ik gadu papildina savu krājumu vidēji par 2500 – 3500 vienībām, tai skaitā organizējot arheoloģiskos pētījumus visā Ziemeļkurzemē. Muzejā ir mākslinieciski augstvērtīga Ventspils pilsētas un novada vēstures ekspozīcija, tai skaitā Baltijas valstīs pirmā digitālā ekspozīcija „Dzīvā vēsture”.

2003.gadā tika pabeigta rekonstrukcijas un labiekārtošanas darbu 2.kārta. Notiks arī tālākā digitālās ekspozīcijas attīstība, ieviešot jaunas paaudzes interaktīvās sistēmas un multimediju programmas.

2010.gadā Eiropas reģionālās attīstības fonda darbības programmā "Infrastruktūra un pakalpojumi" iesniegts un atbalstīts projekta „Livonijas ordeņa pils kompleksa Ventspilī rekonstrukcija, renovācija un ekspozīcijas izveide” pieteikums. Projekta mērķis ir saglabāt un atjaunot nozīmīgu kultūras mantojuma objektu Livonijas ordeņa pils kompleksu, palielinot tā izmantošanas iespējas iedzīvotāju kultūras, izglītības un izklaides vajadzību pilnvērtīgai nodrošināšanai un uzlabojot tā vizuālo tēlu.

Viens no galvenajiem projekta uzdevumiem ir Livonijas ordeņa pils 2.stāva restaurācija un ekspozīcijas izveide tajā. Pēc arhitekta P.Blūma (SIA „Konvents”) izstrādātā projekta tiks veikta vēsturiskās ordeņa pils nozīmīgāko telpu – kapelas, kapitula zāles, ordeņa brāļu guļamtelpas, ēdamtelpas restaurācija. Šo telpu restaurācija un atbilstošas ekspozīcijas izveide sniegs pilnvērtīgu priekšstatu par ordeņa pils vēsturi. Projekta ietvaros plānota arī krājuma telpu izveide 4.stāvā, Livonijas ordeņa pils un citu ēku fasāžu restaurācija, kā arī mūra sētas rekonstrukcija un renovācija.

Ventspils muzeja filiāļu misija saistīta ar Kurzemes piekrastes kultūrvēsturiskās vides liecību (Piejūras brīvdabas muzejs), novada kultūras un izglītības sistēmas vēstures liecību (Herberta Dorbes muzejs „Senču putekļi”) vākšanu, glabāšanu, izpēti un popularizēšanu, kā arī amatniecības tradīcijas un Ventspils skolu vēstures saglabāšanu un popularizēšanu (Ziemeļkurzemes amatniecības centrs Amatu māja)

Piejūras brīvdabas muzejā izvietotas novada lauku reģioniem raksturīgas 19.gadsimta – 20.gadsimta vidus vēsturiskās būves, sadzīves priekšmetu kolekcijas. 2009.gadā apmeklētājiem durvis vērusi „Smiltnieku” māju dzīvojamā ēka, kas pārvesta no Tārgales ielas 4 – tagadējās Pārventas bibliotēkas atrašanās vietas. „Smiltnieki” celti 1874./75.gadā, ēka ir unikāla gan ar to, ka tā saglabājusi 19.gs. beigu plānojumu un daudzus interjera elementus, gan arī ar tai līdzīgu nākošo 19.gs. beigu – 20.gs. pirmās puses sadzīves priekšmetus, mēbeles, traukus u.c. muzejiskus priekšmetus (ap 400). Tradicionālo interjeru ekspozīciju veiksmīgi papildina digitālā ekspozīcija, telpās veiksmīgi tiek īstenotas dažādas muzejpedagoģiskās nodarbības. Tāpat tiek plānota Lielirbes baptistu lūgšanu nama pārcelšana uz Piejūras brīvdabas muzeja teritoriju.

Piejūras brīvdabas muzejam gadā ir ap 46 – 50 tūkstoši apmeklētāju, 2009.gadā tas kritās līdz 31 838 apmeklētājiem, taču 2010.gadā šis skaits gandrīz divkārtšojies - muzeju apmeklējuši 623891 apmeklētāji.

Apmeklējumu skaita ievērojamais pieaugums saistīts ar projektu, ko Ventspils pašvaldība ar ERAF finansiālo atbalstu īstenojusi, būtiski paplašinot jau pastāvošo Ventspils muzeja vēsturisko šaursliežu dzelzceļa ekspozīciju Jaunā aktīvā šaursliežu dzelzceļa ekspozīcija ietver sevī ne tikai 2,6 km garo dzelzceļa līniju, kas kalpo kā pārvietošanās līdzeklis no muzeja caur Jūrmalas parku uz Piedzīvojumu parku un mākslīgajam slēpošanas kalnam, bet tajā iekļautas arī 20.gs. 20.-30.gadu vēsturisko būvju gandrīz precīzas līdzinieces – 2 staciju ēkas, 2 pieturas punkti, lokomotīvu depo, lokomotīves griezulis un koka estakāde. 2009.gadā Mazbānīša Riņķa līniju izmantoja 12 206 cilvēku, bet 2010.gada sezonā pēc infrastruktūras paplašināšanas– jau 35 221 cilvēks.

Nākotnē Piejūras brīvdabas muzejā tā sekmīgas attīstības nodrošināšanai nepieciešams gan uzlabot esošās brīvdabas ekspozīcijas izvietojumu un rast jaunus risinājumus laivu un zvejas rīku eksponēšanai, gan arī perspektīvā izstrādāt un realizēt jaunas krājuma glabātuvju, ekspozīciju un ieejas mezgla telpu ēkas projektu. Realizējot visas tā attīstības ieceres, *Piejūras brīvdabas muzejs* būs pieejams ventspilniekiem un pilsētas viesiem kā moderns XXI gs. muzejs ar daudzveidīgu ekspozīciju, kurā līdzās XIX gs. beigu – XX gs. vidus tradicionālajam zemnieku un zvejnieku dzīves

vides atveidojumam būtisku lomu ieņems aktīvu izglītojošu atpūtu baudīt ļaujoša mazbānīša ekspozīcija, vienlaikus saglabājot, pētot un izstādot muzeja krājumu jaunajā muzeja darba ēkā.

Ziemeļkurzemes amatniecības centrs - Amatu māja atjaunotās 18.gs. Ventspils skolas ēkas telpās darbojas kopš 2007.gada. Muzeja filiāle apzina un popularizē Kurzemes amatniecību un lietišķo mākslu, organizē dažādas amatu darbnīcas un nodarbības, amatniecībai un lietišķajai mākslai veltītas izstādes un citas aktivitātes. Amatu māju 2008.gadā apmeklēja 12 482 interesenti, 2009.gadā apmeklētāju skaits kritās līdz 10 021, bet 2010.gadā tas ir bijis rekordliels – 13300 apmeklētāji.

Rakstnieka *H. Dorbes memoriālais muzejs „Senču puteklī”* kalpo kā vietējo literātu pulcēšanās vieta un ar literatūru un literatūrzinātni saistītu kultūras pasākumu piedāvātājs dažāda vecuma apmeklētājiem. Periodā no 2008.gada muzeju vidēji gadā apmeklē 1600 – 1800 apmeklētāji.

Ventspils muzejam ir plaša mākslas darbu kolekcija, kas tiek papildināta ar novadnieku darbiem, tādējādi veidojot novada mākslas kolekciju, 2004.gadā izveidota modernās mākslas darbu kolekcija, laikmetīgās mākslas darbu kolekcija, kas izvietota, Ventspils Galvenajā bibliotēkā. Mākslas priekšmetu krājumu regulāri papildina arī Ventspilī notiekošo starptautisko plenēru dalībnieku darbi dažādās mākslas jomās – glezniecībā, grafikā, keramikā. Mākslas darbi atrodas muzeja glabātuvēs un apskatei pieejami epizodiski muzeja veidotajās tematiskajās izstādes vai īslaicīgās ekspozīcijās citās izstāžu norises vietās pilsētā. Lai nodrošinātu mākslas krājuma plašas eksponēšanas iespējas, veidojot ilglaicīgas dažādu žanru novada un laikmetīgās mākslas ekspozīcijas, nākotnē risināms jautājums par telpām izstāžu galerijas izveidei. Tāpēc plānots izveidot Ziemeļkurzemes novada un laikmetīgās mākslas muzeju, īstenojot kultūras mantojuma saglabāšanu un mākslas darbu izmantošanu apskatei.

Lai veicinātu iedzīvotāju izpratni par dažādām zinātnes jomām un tehnoloģijām, tiek iecerēta jauna izglītības un tūrisma objekta izbūve ar interaktīvām ekspozīcijām.

12.5. Kultūras iestādes

Ventspils pašvaldības iestāde *Kultūras centrs* izveidots, lai pilsētā uzturētu un izkoptu kultūras norišu daudzveidību, nodrošinātu nacionālās un vietējās kultūras vērtību un tradīciju pārmantošanu, veicinātu starpkultūru dialogu un sadarbību, kā arī veidotu labvēlīgu vidi jaunradei un sociālajai līdzdalībai. Iestādes prioritātes ir:

- Amatiermākslas veicināšana un attīstība.
- Daudzveidīgu un kvalitatīvu kultūras pasākumu organizēšana.

Kultūras centrs izvietojies atrodas ēkā pilsētas centrālajā daļā Kuldīgas ielā 18. Kultūras centrā ir lielā zāle (300 vietas) un mazā zālē (100 vietas), kā arī mēģinājumu telpas dažādu žanru amatiermākslas kolektīviem. Kultūras centra telpas paredzētas kamerkoncertiem, kamerizrādēm, tematiskiem un izklaides pasākumiem, kā arī semināriem un sanāksmēm.

Ventspils pilsētas Kultūras centrā darbojas 40 amatiermākslas kolektīvi (kori, folkloras ansambļi, deju ansambļi, pūtēju orķestris u.c.). Kultūras centrā notiek teātra kamerizrādes, deju kolektīvu, koru mūzikas un kameramūzikas koncerti, balles, tematiskie pasākumi, prezentācijas pasākumi, semināri, lekcijas, konferences un citi pasākumi. Iedzīvotāji aptaujā, kā nodarbību veidus, ar kuriem vislabprātāk nodarbotos atzīmējuši dejušanu (19%), dziedāšanu (15%), lietišķo mākslu (11%), tehnisko jaunradi (10%).

Teātra nams „Jūras vērti” atrodas pavisam netālu no jūras. Tas ir pilnībā rekonstruēts 2009.gadā un pēc rekonstrukcijas tajā ir 695 skatītāju vietas zālē. Šeit notiek dažādu žanru profesionālās skatuves

mākslas (dramatiskais teātris, balets, mūsdienu deja, cirks), operas, muzikālās un multimediju izrādes, mūzikas koncerti (akadēmiskā, džeza un populārā mūzika), vizuālās un jauno mediju mākslas izstādes. Teātra namā savu pamatdarbību veic pašvaldības SIA „Kurzemes filharmonija”, kas pilsētā piedāvā ap 150 profesionālās mākslas pasākumiem gadā.

Kultūras iestādes, kur ar mākslu un mūziku nodarbojas jaunieši ir Mākslas vidusskola un Mūzikas vidusskola. Arī Mūzikas vidusskolā varētu rīkot dažādu koncertus, taču tās tehniskais stāvoklis to liedz. Tāpēc Ventspils pašvaldība ir iecerējusi jaunas Koncertzāles un Mūzikas vidusskolas būvniecību.

Pilsētā darbojas viens kinoteātris „Rio” ar 165 sēdvietām zālē un balkonā. Tas ir privāts uzņēmums. Kinoteātra repertuārā ir jaunākās filmas, un biļešu cenas ir apmēram 2 reizes zemākas nekā Rīgā. Ņemot vērā plašo televīziju piedāvājumu un interneta iespējas, kinoteātra apmeklējumu skaits ir būtiski samazinājies.

12.6. Kultūras pasākumi

Kultūras pasākumi pilsētā notiek gan kultūras institūciju telpās, gan arī citās telpās vai pilsētas parkos, ielās, laukumos.

Kultūras centrā notiek teātra kamerizrādes, deju kolektīvu, koru mūzikas un kamerģimelju koncerti, balles, tematiskie pasākumi, prezentācijas pasākumi, semināri, lekcijas, konferences un citi pasākumi.

Teātra namā „Jūras vārti” notiek dažādu žanru profesionālās skatuves mākslas (dramatiskais teātris, balets, mūsdienu deja, cirks), operas, muzikālās un multimediju izrādes, mūzikas koncerti (akadēmiskā, džeza un populārā mūzika), vizuālās un jauno mediju mākslas izstādes.

Piejūras brīvdabas muzejā tiek rīkoti dažādi tematiskie un tradīciju pasākumi, t.sk. arī mazākumtautību tradīciju pasākumi.

Livonijas ordeņa pilī tiek organizētas izstādes, teātra kamerizrādes, koru mūzikas un kamerģimelju koncerti, dažādi tematiskie un prezentācijas pasākumi.

Ar amatniecības tradīcijām saistīti pasākumi un izstādes notiek *Ziemeļkurzemes amatniecības centrā – Amatu mājā*.

Bērnu pilsētiņā un bērnu parkā „Fantāzija” regulāri notiek izklaidējoši un izglītojoši tematiskie pasākumi bērniem.

Ostas ielas promenādē tiek organizēti Pilsētas svētki un dažādi tematiskie pasākumi, tai skaitā Jūras svētki, „Kurland Bike Meet”.

Rātslaukumā, Dzirnavu laukumā, Tirgus laukumā notiek pilsētas svētku pasākumi un dažādi tematiskie pasākumi, tai skaitā svētku egles iedegšana, bluķa vakars, Zāļu dienas pasākumi un citi.

Reņķa dārzā notiek lielformāta brīvdabas izrādes un brīvdabas balles.

Olimpiskajā centrā tiek organizēti populārās mūzikas un deju kolektīvu koncerti, koru lielkoncerti un šovizrādes.

Daļa kultūras pasākumu pulcē ne tikai ventspilniekus, bet arī viesus no citām Latvijas vietām un ārvalstu tūristus.

Populārākie pasākumi ne tikai Ventspilī, bet visā Kurzemē ir Ventspils pilsētas svētki (augusta sākumā). 2008.gadā tie pulcēja 70 tūkstošus apmeklētājus, 2009.gadā – 85 tūkstošus, bet 2010.gadā – 100 tūkstošus. 2010.gadā pilsētas svētku laikā, kad tika svinēta Ventspils 720.gadadiena, tika uzstādīts Ginesa rekords, izveidojot garāko ziedu klājumu. Otrs apmeklētākais pilsētas rīkotais pasākums ir Jūras svētki (jūlijā). Nozīmīgi ne tikai apmeklētāju piesaistīšanai, bet arī pilsētas atpazīstamībai ir tādi regulāri pasākumi kā Latvijas šlāgeraptaujas fināls, SEB muzikālās bankas gada noslēguma koncerts, Eirodziesmas konkurss, Jaunā gada sagaidīšana Lielajā laukumā.

Lai nodrošinātu aktīvas kultūras dzīves iespējas, nepieciešama vēl viena brīvdabas skatuve, kā arī vajadzētu pilnveidot apskaņošanas sistēmu.

Iedzīvotāju aptaujas rezultāti norāda uz augstu iedzīvotāju iesaisti pilsētas kultūras pasākumos. Iedzīvotāji pozitīvi novērtē pasākumu dažādību un kvalitāti, bet nozīmīga daļa vērtē negatīvi pasākumu cenas. Visvairāk iedzīvotājus interesē tematiskie pilsētas pasākumi (89%), tradīciju pasākumi (80%), estrādes mūzikas koncerti (70%), teātra izrādes (63%), muzeji (55), izstādes (55%)⁵⁸.

⁵⁸ Ventspils iedzīvotāju aptauja. SKDS, 2010.gads.